

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ-TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Plnění mezinárodních závazků v oblasti rozvojové pomoci ze strany Evropské Unie

Fulfilment of the International Commitments in the Field of Development Assistance
by the European

Student: Lenka Mahdalová

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Kovářová, Ph.D.

Ostrava 2018

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra evropské integrace

Zadání bakalářské práce

Student: **Lenka Mahdalová**
Studijní program: B6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210R004 Eurospráva
Téma: Plnění mezinárodních závazků v oblasti rozvojové pomoci ze strany
Evropské unie
Fulfilment of the International Commitments in the Field
of Development Assistance by the European Union

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teorie rozvojové a humanitární pomoci
  3. Základní rámec a principy rozvojové politiky Evropské unie
  4. Zhodnocení objemu rozvojové pomoci poskytované Evropskou unií a jejími členskými státy
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

FOJTÍKOVÁ, Lenka a kol. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. 390 s. ISBN 978-80-248-3333-0.

HOPPER, Paul. *Understanding Development: Issues and Debates*. Cambridge: Polity Press, 2012. 304 s. ISBN 978-0-7456-3895-9.

KUNEŠOVÁ, Hana et al. *Světová ekonomika. Nové jevy a perspektivy*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 406 s. ISBN 978-80-7400-502-2.

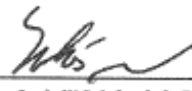
Formální náležitosti a rozsah bakalářské práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Eva Kovářová, Ph.D.**

Datum zadání: 24.11.2017

Datum odevzdání: 11.05.2018

Ing. Lukáš Melecký, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Místopřisežné prohlášení

Prohlašuji, že jsem celou práci, včetně všech příloh, vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 11. května 2018

Lenka Mahdalová
.....

Lenka Mahdalová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkoval paní Ing. Evě Kovářové, Ph.D. za odborné vedení, užitečné rady, ochotu a trpělivost, které mi při zpracovávání bakalářské práce věnovala.

Obsah

1	Úvod.....	5
2	Teorie rozvojové a humanitní pomoci	7
2.1.1	Definice rozvojových zemí	7
2.1.2	Problémy rozvojových zemí	10
2.1.3	Definice rozvojové spolupráce a rozvojové pomoci.....	12
2.1.4	Formy rozvojové pomoci.....	13
2.1.5	Aktéři rozvojové spolupráce	14
2.1.6	Současné cíle a závazky mezinárodního společenství	17
2.1.7	Humanitární pomoc	18
2.1.8	Hlavní cíle humanitární pomoci	19
2.1.9	Aktéři humanitární pomoci	20
3	Základní rámec a principy rozvojové politiky Evropské unie	21
3.1	Historie rozvojové politiky Evropské unie	21
3.2	Obecný rámec rozvojové politiky.....	22
3.3	Hlavní principy a cíle rozvojové politiky	23
3.4	Finanční rámec rozvojové politiky	26
3.5	Institucionální struktura rozvojové pomoci	29
4	Zhodnocení objemu rozvojové pomoci poskytované Evropskou unií a jejími členskými státy.....	32
4.1	Hodnocení EU patnáct a EU třináct	34
4.2	Hodnocení vybraných členských států EU	35
4.3	Celkové zhodnocení členských států Evropské unie za rok 2016	46
4.4	Priority Evropské unie na další období.....	46
5	Závěr	48
	Seznam použité literatury	50
	Internetové zdroje	50

Seznam zkratek.....	53
Seznam obrázků.....	55
Seznam grafů	55
Seznam tabulek.....	55
Seznam příloh.....	2

1 Úvod

Vyspělé evropské země navázaly své první kontakty s dnešními rozvojovými zeměmi již v 16. století. Konkrétně Portugalští námořníci v čele Bartolemem Diasem v roce 1488, kteří našli přístup na ostrovy s kořením přes Mys Dobré naděje. Cílem tehdejších Evropanů bylo pouze nerostné bohatství, které tyto země vlastnily. Proto došlo k obrovskému nárůstu genocidy a kolonií po celém světě. Situace se změnila, až v 50. a 60 letech 20. století při národně-osvobozeneckém hnutí, při kterých došlo k rozpadu kolonií v Africe. V důsledku tohoto procesu vznikla skupina rozvojových ekonomik, kterým bylo nutné pomoci. Pomoc poskytly zejména Evropské země v důsledku vědomí, že za tuto situaci jsou zcela zodpovědné. Nejprve byla snaha zapojit tyto země do mezinárodního obchodu, které však nebylo úspěšné. Proto vyspělé evropské země rozhodly o poskytnutí pomoci pro rozvojové země.

Evropskou unie lze považovat za zcela největšího poskytovatele rozvojové a humanitární pomoci. Podílí se na oficiální rozvojové pomoci přes 50 %. Poskytovaná pomoc je daná historickými vazbami. Členské země Evropské unie se zavázaly přijmout závazek poskytovat pomoc ve výši 0,7 % hrubého národního produktu. Závazek byl poprvé doporučen v roce 1969 Pearsonovou komisí a byl přijat Organizací spojených národů v roce 1970.

Cílem práce je zhodnocení peněžní závazků, a to na základě dat dostupných ze statistik Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a dále z dat Světové banky, a to za období 2007-2016, přičemž největší důraz je kladen na rok 2016. Hodnoceno je, zda členské země Evropské unie skutečně plní závazek na oficiální rozvojovou pomoc, ke kterému se zavázaly při vstupu do Evropské unie. Pro hodnocení je vybráno sedm členských zemí Evropské unie, a to Česká republika, Slovenská republika, Francie, Velká Británie, Dánsko a Švédsko. Česká republika společně se Slovenskou republikou představují členské státy, které vstoupily do Evropské unie v roce 2002 a zavázaly se poskytovat na oficiální rozvojovou pomoc 0,33 % hrubého národního produktu. Obě tyto republiky mají společnou historii, podobný současný ekonomický vývoj a zastupují menší Evropské členské státy. Německo, Francie a Velká Británie zastupují hlavní řídicí země Evropské unie s největšími rozhodovacími pravomocemi, které se zavázaly k plnění závazků ve výši 0,7 % hrubého národního produktu. Za zástupce bohatých severských zemí jsou zvoleny Dánsko a Švédsko, které mají nejvyšší životní úroveň a také nejnižší státní dluh.

Obsahová bakalářská práce je rozdělená do pěti kapitol. První kapitola představuje Úvod a pátá závěr. V druhé kapitole jsou vymezeny dva pojmy, a to rozvojová pomoc a humanitární pomoc. Je nutné vysvětlit jaké skupiny zemí se rozvojová pomoc týká a dle jakých kritérií může tato pomoc nastat. Dále je nutné vymežit členění rozvojových zemí, na základě jednotlivých světových organizací. Současně budou vymezeni aktéři rozvojové spolupráce, kteří pomoc poskytují. Následuje humanitární pomoc a její cíle. Zejména rozdělení na dva hlavní cíle humanitární pomoci, a to na potravinovou pomoc a zdravotní pomoc.

Třetí kapitola bude zaměřená na základní rámec a základní principy rozvojové politiky poskytované Evropskou unií. Zejména definice rozvojové politiky, její rozsáhlé historii, kterou se Evropská unie zabývala již od svého vzniku. Současně s obecným rámcem rozvojové politiky Evropské unie, hlavními principy a cíli rozvojové politiky. Dále pak finančními nástroji pro její financování. Velká část bude věnována i institucionální struktuře a otázkám této politiky.

Závěrečná část bakalářské práce se zabývá vyhodnocení plnění závazků samotné Evropské unie a vybraných členských zemí Evropské unie, a to za období 2007-2016. Důraz je kladen zejména na rok 2016. Data budou vycházet z aktuálních statistik Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj a světové banky.

2 Teorie rozvojové a humanitní pomoci

Pomáhat nejbližším je zcela přirozené, ať se jedná o finanční nebo nefinanční pomoc. Problém ochoty pomoci nastává v případě pomoci do geograficky vzdálených regionů anebo pomoci osobám v jiném mentálním prostředí (Nováček, 2014).

Zvýšit povědomí o životní situaci v rozvojových zemích se snaží zejména občanské iniciativy. Ty chtějí lidem přiblížit každodenní život v nejchudších zemích světa, a především upozornit na nedodržování lidských práv, které je zcela zásadní pro demokratickou společnost, ve které žijeme (Tožička, 2011).

Rozvoj znamená pozitivní změnu v lidské společnosti. Je charakteristický transformací, přirozeností a dlouhodobým budováním. Nejdůležitějším aspektem je celková změna sociální a ekonomické struktury společnosti, zejména potom změny v mocenských strukturách společnosti, institucionálním zabezpečení, právní oblasti, formách vlastnictví a úrovni technologie“ Nováček (2014, s. 27).

Samotná rozvojová studia jsou mezioborovou disciplínou, která se zabývá rozvojem v rozvojových zemích s nižšími příjmy. Tato studia začala vznikat v 60. letech 20. století, především ve Velké Británii a v zemích západní Evropy, v souvislosti se vznikem rozvojových zemí v důsledku dekolonizace (Nováček, 2014). Jednalo se především o zapojení rozvojových zemí do mezinárodního obchodu s maximalizací tržních principů. Později se však ukázalo, že tato politika nevede ke snížení ekonomických rozdílů mezi bohatými a chudými zeměmi (Tožička, 2015). Vyspělé země se zavázaly poskytnout na rozvojovou spolupráci a to ve 0,7 % z hrubém národním produktu.

2.1.1 Definice rozvojových zemí

V 50. a 60. letech došlo k obrovskému národně-osvobozeneckému hnutí, při kterém se rozpadly koloniální soustavy. Tento proces zapříčinil vznik skupin ekonomik, rozvojových zemí, do této doby nazývaných zaostalé a méně rozvinuté země (Kunešová a kol., 2014). Termín „rozvojová země“ byl oficiálně přijat na zasedání Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD).

Tato skupina ekonomik představuje země globálního Jihu, státy G77 a „Majoritní svět“. Toto označení vzniklo v druhé polovině 20. století, kdy probíhala studená válka, a došlo k

rozdělení světa na tři skupiny států. Třetí svět označuje nestrannou pozici skupin, které nechtěly být spojovány s kapitalistickým ani socialistickým světem (Kunešová a kol., 2014).

Názvy globální Sever a Jih vznikly na konci 20. století. Odkazuje na geografickou distribuci zemí na základě produkce a spotřeby. Jako Jih jsou označovány země ležící na jihu a jihovýchodu od rozvinutých zemí. Státy G77 při OSN jsou sdruženy do stejnojmenné organizace rozvojových zemí, která má za cíl spolupracovat v otázkách společné ekonomiky a politiky. V současné době je organizace složena ze 130 zemí.

Charakteristickým rysem pro rozvojové země je jejich koloniální minulosti, která do největších extrémů vyústila v chudobu, negramotnost, epidemie, hladomor a válečné konflikty. Nejčastěji je hospodářství v těchto zemích založené na zemědělské produkci s nízkou industrializací. Státy také mají velmi nízkou platební důvěryhodnost a většinou jsou závislé na mezinárodní finanční a materiální pomoci v rámci rozvojové a humanitární pomoci (Dušková, 2011).

V současné době rozvojové země tvoří heterogenní celek, který zahrnuje ropné velmoci Perského zálivu, ale i nejchudší země subsaharské Afriky. S velmi jednoduchým řešením, jak státy zařadit mezi rozvojové země, přišla Světová obchodní organizace (WTO)¹. Ta za rozvojové ekonomiky považuje všechny, které se za rozvojové samy považují. S dalším řešením přispěl i Mezinárodní měnový fond (IMF)². Ten pravidelně aktualizuje vlastní seznam zemí s rozvinutou tržní ekonomikou. Dle Světové Banky (WB)³ vznikla širší koncepce, která používá pro určení indikátor hrubého národního důchodu (HND) USD (v americkém dolaru, dále jen USD).

Za rozvojovou zemi je označována země, která má příjem nižší než 12 195 USD na obyvatele za rok (pro rok 2014). S užší koncepcí pro rozdělení zemí přišla Konference Spojených národů pro obchod a rozvoj (UNCTAD). Pro zařazení země mezi rozvojové ekonomiky musí být splněny podmínky politické, ekonomické a sociálně ekonomické. Politické kritérium vymezuje, že se musí jednat o bývalé kolonie, které vyhlásily nezávislost. Ekonomické kritérium stanovuje nízkou úroveň hrubého domácího produktu na obyvatele, nesoulad mezi odvětvovou strukturou produkce a zaměstnaností, a přetrvávající závislost na rozvinutých tržních ekonomikách. Poslední kritérium sociálně-ekonomické stanovuje, že země se

---

¹ World Trade Organization

² International Monetary Fund

³ World Bank Group

snaží o rozvoj tržních ekonomických vztahů (Kunešová a kol., 2014). Za nejširší ukazatel je považován index lidského rozvoje (HDI) dle Rozvojového programu Spojených národů (UNDP). Posuzuje rozvojové země na základě ekonomického, ale především i neekonomického, aspektu. Patří zde zdravotní péče a vzdělanost populace. Za rozvinuté země jsou považovány ty, která má nejvyšší úroveň lidského rozvoje, ostatní země jsou uváděny jako rozvojové země se střední a nízkou úrovní lidského rozvoje (Kunešová a kol., 2014).

Mezinárodní rozvojová společnost (IDA)⁴ při Světové bance (WB) rozděluje rozvojové země dle výše HND/obyvatele. A to na země na země: nejsou schopné dosáhnout na úvěr od Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj (IBRD)⁵, ty mají HND/obyvatele nižší než 1 195 UDS za rok, na země schopné získat úvěr od IBRD, jejíž HND/obyvatele je vyšší než 1 195 UDS za rok a na země, které smí čerpat zvýhodněné úvěry od IDA, ale smí čerpat i od IBRD (Kunešová a kol., 2014).

Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD)⁶ dále rozděluje země do 4 charakteristických skupin a to na: nejméně rozvinuté země, vnitrozemské rozvojové země, malé ostrovní rozvojové státy a hlavní vývozce ropy a zemního plynu, jak lze vidět na obrázku č. 2. 1. Za nejméně rozvinuté země jsou považovány všechny ty, které mají nízký příjem, nízkou úroveň lidského kapitálu a vysokou míru ekonomické zranitelnosti. Vnitrozemské země lze chápat jako země s velmi špatnou dopravní infrastrukturou, s malými výrobními a institucionálními kapacitami, s malým domácím trhem, který je izolovaný od světového trhu především díky vysoké vzdálenosti. Malé ostrovní rozvojové státy jsou charakteristické pro velmi malou velikost domácího trhu, který je izolován od center mezinárodního obchodu. Poslední skupina, vývozci ropy a zemního plynu, se orientuje na exportně orientované ekonomiky (Kunešová a kol., 2014).

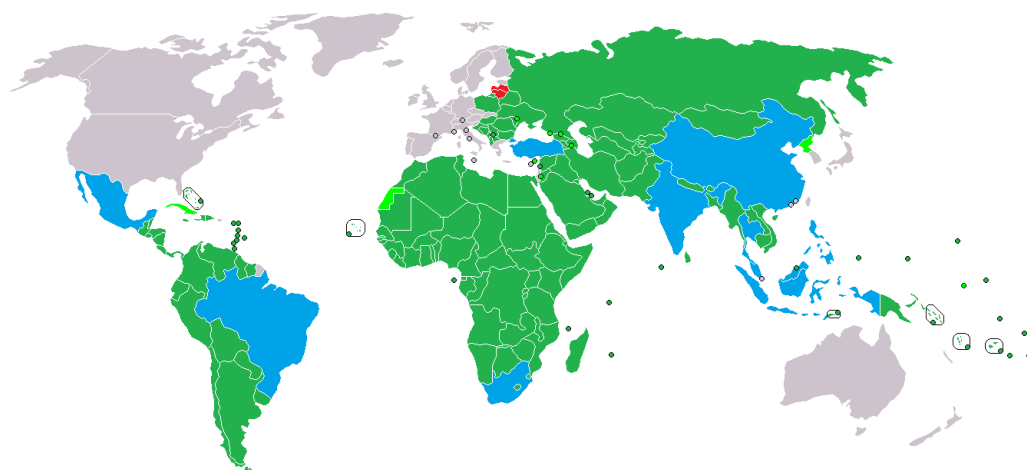
---

⁴ International Development Association

⁵ International Bank for Reconstruction and Development

⁶ United Nations Conference on Trade and Development

Obrázek 2.1 Klasifikace zemí dle IMF

Zdroj: IMF Developing Countries Map 2014 (online) World economic outlook

Šedá – vyspělé země, zelená – rozvojové země, červená – země, které postoupily z rozvojové na vyspělé, modrá – nově industrializované země

Za velmi specifickou skupinu rozvojových zemí, kterou vymezuje Konference OSN pro obchod a rozvoj (UNCTAD), jsou považovány tzv. vynořující se trhy. Ty jsou dále děleny na nově industrializované, jako například Argentina, Brazílie, Filipíny a jiné, ale na asijské nově industrializované země první generace, jako je například Hongkong a na asijské nově industrializované země druhé generace, jako je Indonésie (Kunešová a kol., 2014)

2.1.2 Problémy rozvojových zemí

Mezi největší problémy patří nerovnost v nejchudších zemích, chudoba, hlad, infekční choroby, přístup ke zdravotní péči, postavení žen ve společnosti, přístup ke vzdělání, přístup k pitné vodě, zemědělství, zadluženost a nedodržování demokracie (Kunešová a kol., 2014).

Diferenciace rozvojových zemí se čím dál tím více prohlubuje. Tato skupina je velmi různorodá, z důvodů vnější diferenciace rozvojového světa. Rozdílnost vnější diferenciace lze měřit podle makroekonomických indikátorů, vývoje HND ve stálých cenách k přepočtu na obyvatele v USD dle PPP (Kunešová 2014). Vnitřní diferenciaci je možno měřit pomocí ukazatele nerovnosti neboli Lorencovou křivkou a Giniho indexem. Vnitřní diferenciace

představuje rostoucí nerovnost v rozdělení důchodu, přístupu ke vzdělání nebo k zdravotní péči. Kvůli vysoké nerovnosti v rozdělování důchodu vznikají ve rozvojových zemích společenské vrstvy, které žijí v absolutní chudobě. Vyznačují se extrémně nízkým příjmem, permanentní nouzí a strádáním. Zejména regiony subsaharské Afriky, severní Afriky a Blízkého východu mají nejmenší nárůst HDP oproti ostatním částem světa (Kunešová a kol., 2014).

Chudoba má mnoho způsobů pojetí. Absolutní chudoba je definována podle Kunešové a kol. (2014, s. 287), jako situace, kdy příjem na jednoho obyvatele a jeden den klesne pod 1,9 USD. „Hranice extrémní chudoby je stanovena na částku 1,9 USD na osobu a den v PPP v USD. Chudobou nejvíce trpí ženy a děti. Je s ní spojován tzv. bludný kruh, což je řetězec nízkých příjmů, nízkých úspor, nízkých investic, nízké kapitálové akumulace a nízké produktivity práce, která opět směřuje k nízkým příjmům. Bludný kruh způsobuje vysokou míru korupce, zaostalou infrastrukturu, špatné zdravotní podmínky, nedostupné služby školství a nízké procento zahraničních investic (Kunešová a kol., 2014). Nejvíce chudobných lidí lze nalézt v rozvojových zemích, především na venkově v jižní Asii a subsaharské Africe (Tožička, 2011).

Na chudobu navazuje hlad. Hlad lze považovat za selhání lidské schopnosti zajistit důstojné životní podmínky. Ke klíčovým příčinám hladu patří špatný přístup k pitné vodě, válečné konflikty, ničení životního prostředí, diskriminace rasy, etniky a pohlaví (Kunešová a kol., 2014). Hlad lze chápat jako situaci, kdy jednotlivec nemá dostatečný přístup k uspokojivému množství potravin. Hlad může způsobit až podvýživu (Tožička, 2011). Tento faktor celkově zvyšuje dětskou úmrtnost, vývojové vady, nízký rozvoj lidského kapitálu a nízký hospodářský růst.

Infekční choroby jako malárie, HIV/AIDS, tuberkulóza a mnohé další nemoci jsou nesmírným problémem, který je potřeba řešit. Tato onemocnění vznikají především díky obrovské chudobě, nedostatečné hygieně a také podvýživě. U nemoci HIV/AIDS je vysoká pravděpodobnost, že nakažená matka infikuje své dítě během těhotenství, porodu či kojení. Nejvíce postižených touto nemocí lze nalézt v subsaharské Africe, zatímco nejdynamičtější nárůst je zaznamenán ve východní Evropě a Střední Asii (Dušková, 2011). S infekčními chorobami souvisí přístup ke zdravotní péči, ten je ve většině rozvojových zemí minimální.

Postavení žen ve společnosti se v rozvojových zemích příliš nezměnilo. Ženy mají daleko horší přístup ke vzdělání než muži. Nedostatečná zdravotní péče způsobuje daleko vyšší úmrtnost žen, zejména při porodu. Ženám jsou také více odepírány lidská práva a vlastnická

práva. Tento jev je zapříčiněn především tradičním postavením žen a mužů. Zatímco muž pracuje, žena se stará o chod domácnosti a děti (Kunešová a kol., 2014).

Obrovským problémem je přístup k pitné vodě a kanalizaci. Ve většině rozvojových zemí je velmi nízký stupeň infrastruktury. V některých místech, jako na venkově, zcela chybí.

Nízkou ekonomickou úroveň může zapříčinit především skutečnost, že většina obyvatel rozvojových zemí pracuje v zemědělství. Prvotní výroba představuje až tři čtvrtiny z celkové zaměstnanosti v nejchudších zemích světa. Nedostatek pracovních míst vede k migraci obyvatel z venkova do měst. V městech se rozrůstají slumy, ve kterých žije nejchudší obyvatelstvo (Kunešová a kol., 2014).

Demokratický režim v zemi je důležitý zejména k zajištění dodržování lidských práv a svobod. Demokracie dokáže čelit externím šokům, vyvažovat v dlouhodobé perspektivě ekonomickou a sociální nerovnost, a to díky preventivní a protektivní schopnosti. Odmítá násilí, převrat politického režimu a občanské války. Za nedodržování demokratických zásad padá kritika na Botswanu, Zambii a mnoho dalších (Kunešová a kol., 2014).

2.1.3 Definice rozvojové spolupráce a rozvojové pomoci

Obecně lze rozvojovou spolupráci chápat jako konkrétní, především vnější, zásah do rozvojových zemí s cílem zlepšit a zvýšit pozitivní společenské změny a snížit chudobu.“ (Horký, citováno in Nováček, 2014, str. 30). Rozvojovou spolupráci je možné chápat v širším a užším pojetí. Širší pojetí stanovuje různorodé rozvojové intervence ze stran bilaterálních a multilaterálních donorů, nevládních organizací, soukromých nadací a dárců. Užší pojetí chápe rozvojovou spolupráci jako oficiální rozvojovou pomoc (Nováček 2014).

O oficiální rozvojové pomoci se poprvé začalo mluvit v 50. letech 20. století, kdy se donoři zabývali otázkou, kterou pomoc lze zcela považovat za rozvojovou (Nováček, 2014). Oficiální rozvojová pomoc dle rozvojového výboru OECD Občanské demokratické aliance⁷ (dále jen ODA) představuje toky prostředků do rozvojových zemí a do multilaterálních institucí, které jsou poskytovány oficiálními agenturami, jak národními, tak i místními orgány státní správy, s hlavním cílem podpořit ekonomický rozvoj a blahobyt. Mají charakteristiku spolufinancování s grantovou složkou ve výši nejméně 25 %. Jedná se o finanční pomoc ve

---

⁷ Civic Democratic Alliance

formě grantů a zvýhodněných půjček, o technickou spolupráci a hmotnou pomoc. ODA je poskytována pouze do zemí, které jsou oficiálně uvedeny na seznamu příjemců ODA. Tento seznam pravidelně sestavuje Výbor pro rozvojovou pomoc při OECD. Seznam je tvořen dle pravidel, které stanovuje Světová banka (WB). Avšak země s vysokým příjmem, dále země G8 a země Evropské unie, do seznamu příjemců ODA nemohou být zahrnuty (Dušková, 2011). Za rozvojovou pomoc nelze považovat výlučně vojenskou pomoc, peacekeeping, civilní policejní činnosti, sociální a kulturní programy, pomoc uprchlíkům, jadernou energii, výzkum, protiteroristické aktivity, vzdělání a osvěta. Tato pomoc je poskytována na méně než 1 rok. Z celkového objemu jsou odečteny splátky poskytnutých půjček (Nováček, 2011).

2.1.4 Formy rozvojové pomoci

Rozvojová pomoc je klasifikovaná podle řady kritérií. Nejdůležitějším kritériem je zapojení aktérů, podle kterých se rozlišuje bilaterální a multilaterální pomoc. Bilaterální pomoc, která probíhá přímo mezi zeměmi, obsahuje dárcovské prostředky určené pro země s nižší úrovní socio-ekonomického rozvoje. Zatímco multilaterální pomoc zahrnuje prostředky realizované prostřednictvím multilaterálních organizací – Světové banky, Mezinárodního měnového fondu a Světové obchodní organizace a Evropské unie (Nováček, 2011). Rozvojovou pomoc lze klasifikovat podle obsahu na finanční, technickou a hmotnou.

Technickou pomoc, definuje OECD jako přenos znalostí, zkušeností a know-how pomocí odborného personálu, organizování školení, vzdělávání a podpory výzkumu.“ Tato pomoc je financovaná formou darů a je určená pro vlády a nevládní organizace. Celková suma představuje jednu čtvrtinu prostředků určených na rozvojovou pomoc (Dušková, 2011).

Finanční pomoc je ve formě zvýhodněných půjček a grantů. Poskytovatelem je Světová banka a Mezinárodní měnový fond. Světová banka nabízí rozvojovým zemím finanční pomoc prostřednictvím čerpání půjček, které mají nižší úrok a delší dobu splácení. Ty jsou vynakládány na výstavbu infrastruktury, zvýšení dodávek pitné vody, sanitárního zařízení, zdravotní péče a vzdělávání. Světová banka se snaží zvyšovat snahu rozvojových zemí o přijetí zodpovědnosti za vlastní situaci a její následné řešení, což je také cílem Světové banky a Evropské unie. Mezinárodní měnový fond přináší rozvojovým zemím dvě možnosti. První je finanční pomoc pro boj s chudobou a druhá představuje podporu prostřednictvím snížení zadluženosti, což přispívá k ekonomickému růstu (Kunešová a kol., 2014).

Hmotná pomoc představuje hmotný materiál nebo vybavení obecně humanitární povahy. Za specifickou hmotnou pomoc je považovaná potravinová pomoc (Nováček, 2011). Potravinovou pomoc lze chápat jako: „mezinárodní pomoc ve formě přímých dodávek potravin nebo prostřednictvím poskytnutí prostředků na pořízení potravin“ Brett a Maxwell (citováno in Dušková, str. 104). Ta je poskytovaná přímo pomocí mezinárodních organizací v potravinové oblasti. Tato pomoc pochází především ze zemí donorů a je pořizována prostřednictvím trojúhelníkových transakcí. Poskytovatelem je Světová obchodní organizace (WTO), Organizace OSN pro výživu a zemědělství (FAO) a Mezinárodní rada pro obiloviny (Kunešová a kol., 2014).

2.1.5 Aktéři rozvojové spolupráce

Za hlavní aktéry rozvojové spolupráce jsou považovány vlády rozvinutých západních zemí a konkrétní příjemci pomoci. Skupina aktérů rozvojové spolupráce je však daleko větší.

Za jednu z prvních organizací, která se zabývala chudobou v rozvojovém světě, lze považovat Organizaci spojených národů (OSN). Vznikla za účelem zachování míru a udržení stability ve světě po druhé světové válce v roce 1945. Charta OSN a mezinárodní vztahy zakazují použití válečné síly při řešení mezinárodních sporů (Dušková, 2011). Zabývá se i bojem s chudobou a sociálním vyloučením.

V 60. letech 20. století vznikl Rozvojový program OSN, který dodnes působí ve více než 177 zemích. Jeho cílem je snížit chudobu, prosazovat demokracii, ochraňovat životní prostředí, bojovat proti AIDS/HIV, zvýšit postavení žen ve společnosti a zesílit národní kapacity (Fojtíková a kol., 2014).

Světová banka (dále jen WB) je také jedním z poskytovatelů rozvojové a finanční pomoci. Mezinárodní banka pro rozvoj vznikla na mezinárodní konferenci v Bretton Woods v roce 1944. Jejím hlavním cílem bylo poskytnut pomoc zdevastovaným evropským zemím a Japonsku po druhé světové válce. WB nabízí finanční pomoc a technickou podporu. Dnes se zaměřuje především na zlepšení životních podmínek v rozvojových zemích (Dušková, 2011). WB se skládá z pěti institucí. První z nich je Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj (IBRD). Druhou institucí je Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA). Zbylí tři členové, Mezinárodní finanční korporace (IFC), Multilaterální agentura pro investiční záruky (MIGA) a Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů (ICSID), tvoří společně Skupinu Světové banky (The

Word Bank Group). Za největší problém WB považuje boj s chudobou, proto se snaží o zapojení celé společnosti do boje s tímto jevem. Ke snížení chudoby slouží mnoho programů a projektů ve spojení s dalšími světovými organizacemi (Fojtíková a kol., 2014). V současnosti IBRD nabízí půjčky především zemím se středním, občas i nízkým, příjmem, s cílem snížit chudobu. Nejčastěji nabízí půjčky v Latinské Americe, severní Africe, Středního východu a jihovýchodní Asie. IDA poskytuje půjčky a granty na konkrétní projekty. Tato pomoc jde především do zemí subsaharské Afriky a Jižní Asie (Dušková, 2011).

Mezinárodní měnový fond (dále jen IMF) byl založen před koncem druhé světové války, v roce 1944, stejně jako WB na mezinárodní konferenci v Bretton Woods s cílem dosažení měnové stability a hospodářského růstu (Fojtíková a kol., 2014). Jeho současným hlavním cílem je finanční a ekonomický dohled, technická spolupráce, poskytování půjček a koordinace odpouštění dluhů rozvojovým zemím. Velmi důležitým úkolem je udržovat vnitřní a vnější ekonomické a finanční stability. Pravidelně monitoruje makroekonomické politiky a finanční sektor v členských zemích. IMF je také poskytovatelem půjček v zemích, které jsou vysoce zadlužené. Zejména v rozvinutých zemích a v zemích zdevastovaných přírodními katastrofami či ozbrojenými konflikty umožňuje půjčku se zvýhodněným úrokem (Dušková, 2011).

Výbor pro rozvojovou pomoc (dále jen DAC) vznikl díky Organizaci pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Tento výbor vytváří komunikačního zprostředkovatele mezi zeměmi dárců rozvojové pomoci. Snaží se o co nejefektivnější rozvojovou pomoc zemí OECD, zejména o zvýšení ekonomického růstu, snížení chudoby, zlepšení životních podmínek a snížení závislosti na pomoci v rozvojových zemích (Fojtíková a kol., 2014). V současnosti hodnotí rozvojové politiky a vytváří statistiky o rozvojových zemích. DAC měl značný vliv na vznik a současnou podobu Rozvojových cílů tisíciletí (Dušková, 2011).

OSN považuje za zcela důležité podporovat i mezinárodní rozvoj. Proto zřídila síť organizací a agentur, jedná se o asistenci v oblasti národních vládních organizací, posilování občanské společnosti anebo o podporu udržitelného rozvoje. Jako například Ekonomická a sociální rada OSN (ECOSOC). Dále pak jednotlivé programy jako Rozvojový program OSN (UNDP)⁸, Program OSN pro životní prostředí (UNEP)⁹, Dětský fond Organizace spojených národů (UNICEF)¹⁰ a Světová zdravotní organizace (WHO)¹¹. Rozvojový program OSN

---

⁸ United Nations Development Programme

⁹ UN Environment

¹⁰ Partners for children: UNICEF & the European Union

¹¹ World Health Organization

(United Nations Development Programme) je zodpovědné za řízení a koordinaci rozvojových projektů a poskytuje technickou pomoc. Byl založen za účelem poskytování průzkumu o stavu nerostných zdrojů a pro hodnocení průmyslového, obchodních a vývozního materiálu v roce 1996. Dále pak program Program OSN pro životní prostředí (United Nations Environment Programme) prostředek celosvětové kontroly životního prostředí, který byl vytvořen v roce 1972 za účelem odhadování rizik ohrožující životní prostředí a zajištění prevence. Dětský fond Organizace spojených národů (United Nations Children's Fund), který zlepšuje životní podmínky dětí a podporuje jejich rozvoj. Je to největší světová organizace, která vznikla v roce 1946 a má své zastoupení ve 158 zemích. A Světová zdravotní organizace (World Health Organization) pro koordinaci v mezinárodním veřejném zdraví. Vznikl ve Švýcarsku v roce 1948. Převzal plnění povinností Mezinárodního úřadu veřejného zdravotnictví (OIHP).

Evropská unie je největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci a je klíčová pro oblast mezinárodní rozvojové pomoci. Rozvojová pomoc je jeden ze čtyř hlavních prvků její vnější politiky. Evropská unie je považována za silného hráče ve světové ekonomice. Proto se i očekává, že se bude podílet na rozvoji světa, především v oblastech Afriky-Karibiku a Tichomoří (ACP), ke kterým má historické vazby. Aktivita na podporu rozvojových zemí, jsou realizovány prostřednictvím rozvojové spolupráce. Ta je vymezena ve Smlouvě o fungování EU a provádí se v rámci cílů vnější činnosti EU (Fojtíková a kol., 2014).

Evropská komise, zejména pak Generální ředitelství pro rozvoj, zodpovídá za formulaci rozvojové politiky. Zatímco Rada pro zahraniční věci (FAC) stanovuje obecné cíle rozvojové politiky. Samotná pomoc je realizována prostřednictvím programů a nástrojů zahraniční pomoci. Ty jsou jak roční, tak i víceleté (Fojtíková a kol., 2014).

Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci (Development Cooperation Instrument, dále jen DCI), se zaměřuje na snížení chudoby, dosazení udržitelného hospodářského a sociálního rozvoje a postupné integrace rozvojových zemí do světového hospodářství. Nyní DCI geograficky pokrývá 48 zemí celého světa. Je složen z 5 tematických programů, jako potravinová bezpečnost, investice do lidského kapitálu, migrace a azyl a životní prostředí s přírodními zdroji (Fojtíková a kol., 2014).

Nejstarším nástrojem Evropské unie pro rozvojovou spolupráci je Evropský rozvojový fond (dále jen ERF). ERF stojí mimo rozpočet EU a je řízen vlastními pravidly. Slouží k financování rozvojové pomoci v zemích Afriky, Karibiku a Tichomoří (Fojtíková a kol., 2014).

Rozvojová pomoc je realizována i jednotlivými členskými státy Evropské unie. Mezi největšími bilaterálními poskytovateli jsou státy Velká Británie, Německo, Francie, Nizozemsko a Španělsko (Fojtíková a kol., 2014)

2.1.6 Současné cíle a závazky mezinárodního společenství

Vymezení rozvojových cílů tisíciletí proběhlo v New Yorku, v roce 2000, kdy se 189 členů OSN sešlo, aby podepsali Deklaraci tisíciletí. Ta představuje cíle OSN v boji proti: příjmové chudobě, hladu, nemoci, nedostatku odpovídacích příštřešků a sociálnímu vyloučení. Snaží se o dosažení rovnosti postavení mezi mužem a ženou, zajištění vzdělání pro všechny a udržování životního prostředí. Tento program je časově vázán k období 2000-2015 (Fojtíková a kol., 2014).

Rozvojové cíle tisíciletí navazují na snahy OSN na počátku 50. let 20. století a jedná se o doposud nejrozsáhlejší iniciativu v historii rozvojové pomoci. Ta vymezuje 8 základních cílů, které se skládají z 21 dílčích cílů, a jsou měřeny 60 oficiálními indikátory. Základní cíle vymezují oblasti odstranění extrémní chudoby a hladu, dosažitelnosti vzdělání pro všechny, prosazování rovnosti pohlaví a posilování role žen ve společnosti, snižování dětské úmrtnosti, zlepšování zdraví matek, boje s HIV/AIDS a dalšími nemocemi, zajišťování udržitelného stavu životního prostředí a budování světového partnerství pro rozvoj (Dušková, 2011).

Strategickým plánem OSN na podporu ekonomického a sociálního rozvoje v rozvojových zemích byly v minulosti rozvojové dekády. Celkem byly 4 rozvojové dekády. Úplně první dekáda byla vyhlášena Valným shromážděním OSN v prosinci 1961. Rozvojové země v této dekádě, která proběhla v 60. letech 20. století, měly dosáhnout ekonomického růstu v průměru 5 % HDP. Dále rozvinuté země poprvé otevřely své trhy pro produkty z rozvojových zemí. V 70. letech došlo k zmírnění propasti mezi rozvinutými a rozvojovými zeměmi, zejména díky podpoře ekonomického růstu. Dále pak byly definovány další cíle, a to přesáhnout 4 % u roční míry růstu zemědělství a 8 % u míry zpracovatelského průmyslu. Dále pak zvýšit ochranu životního prostředí, zvýšit vzdělání, ale také i zvýšit zdravotní a potravinovou bezpečnost. OSN poprvé vymezilo, že jsou to především rozvojové země, které nesou zodpovědnost za svůj rozvoj. V 70. letech došlo k největší diferenciaci mezi rozvojovými a rozvinutými zeměmi, a to především díky velké světové krizi v hospodářství. Následovala surovinová, energetická a potravinová krize. Třetí rozvojová dekáda, která proběhla v 80. letech 20. století, měla za cíl dosáhnout průměrného 7 % ročního růstu HDP. Tato dekáda je však nazývána jako tzv.

„ztracená“. Došlo ke snížení tempa růstu HDP na obyvatele v důsledku klesajících cen exportních komodit, navýšení mezinárodního zadlužení rozvojových zemí a prohloubení diferenciací rozvojových zemí. Poslední čtvrtá rozvojová dekáda proběhla v 90. letech 20. století. Byla založena za mezinárodní rozvojové strategie a měla 6 cílů zrychlení ekonomického růstu v rozvojových zemích, snížit chudobu, zvýšit citlivost k životnímu prostředí a zvýšit efektivnost rozvojové spolupráce. Speciální pozornost byla vyměřena pro rozvojové země. OSN zdůrazňovalo rozvojovou roli jednotlivých rozvojových zemí. Bohužel tyto rozvojové dekády nebyly příliš úspěšné a OSN začalo upřednostňovat konkrétní rozvojové témata. Od roku 2000 došlo k obrovské změně, a OSN začalo používat k rozvojovému cílování Rozvojové cíle tisíciletí (Dušková, 2011).

2.1.7 Humanitární pomoc

Humanitární pomoc je okamžitou pomocí reagující na akutní krizi – například dodávka potravin do oblastí ohrožených hladomorem. Bývá jednorázová a vztahuje se k obtížně předpověditelným mimořádným událostem“ (OECD – DAC, 2018). Tato pomoc představuje reakci na katastrofy způsobené lidmi nebo přírodními živly. „Podle zákona 151/2010 Sb. o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí se jedná o „souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejímž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům“.

Humanitární pomoc cílí na ochranu civilního obyvatelstva. Zajišťuje přístup k potravinám, vodě, hygieně, zdravotní péči a přístřešku. Snaží se o co nejrychlejší obnovu života obyvatel, kteří byli postiženi přírodní katastrofou. Humanitární potřeby jsou dány časem a slouží pro záchranu lidského života nebo skupiny obyvatel (Dušková, 2011).

Humanitární pomoc nabývá různých forem, a to materiální, záchranářskou, projektovou, peněžní dary do zahraničí, příspěvky mezinárodním organizacím a integračním seskupením. Tyto formy se uplatňují ve třech zcela odlišných fázích pomoci (Sládková, 2013). První fáze je okamžitá. Ta nastává do 2 týdnů po vypuknutí katastrofy. Této pomoci se také přezdívá „krizová pomoc“. Jedná se především o ochranu lidského života.

Pomoc v rozmezí 2 až 3 týdnů se označuje za časovou rehabilitaci. Jejím cílem péče o lidi bez domova v důsledku katastrofy, obnovu infrastruktury dopravy, zdravotního zařízení a

škol. V této fázi probíhá vyhodnocování škod, které je důležité pro určení plánu obnovy a dárcovskou pomoc. Poslední fází je obnova, ta trvá maximálně 2 roky po katastrofě. Snaží se o obnovu, která bude ve vyšší úrovni než před katastrofou. Dále zahrnuje prevenci dalších katastrof, především v zemích s častými extrémními a klimatickými jevy (Dušková, 2011).

Humanitární pomoc je založená na principech lidskosti, nestrannosti, neutrality a nezávislosti“ dle OECD DAC. Hlavním cílem principu lidskosti je záchrana lidských životů. Princip nestrannosti má zaručovat pomoc založenou na základě potřeby člověka. Princip neutrality, při němž je poskytnuta podpora bez upřednostňování jakékoliv zúčastněné strany možného konfliktu. A princip nezávislosti vymezuje, že pomoc se neřídí politickými a ani jinými zájmy dárce ani příjemce (Bulletin MZV ČR, 2015).

2.1.8 Hlavní cíle humanitární pomoci

Humanitární pomoc má dva hlavní cíle, a to zajištění potravinové pomoci a zdravotní pomoci v rozvojových zemích.

- 1) Potravinová pomoc byla definována ve Všeobecné deklaraci lidských práv. Hlavním cílem je boj proti hladu a chudobě. Avšak zachování ekonomických a sociálních lidských práv je zcela nezbytným cílem. Právo na potraviny vstoupilo v platnost při přijetí Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech, v roce 1996 (Tožička, 2011). Potravinová pomoc je poskytována ve formě přímých dodávek potravin. Lze ji dělit na programovou, projektovou a krizovou pomoc. Programová pomoc poskytuje potraviny získané za zvýhodněných podmínek, přijímací země tuto pomoc prodává na svém vnitřním trhu. Projektová pomoc je zpravidla zdarma nebo výměnou za odvedenou práci. Krizová pomoc zajišťuje dostatečný příjem potravin při přírodních katastrofách, neúrodě a při válečných konfliktech. Největšími dárci jsou Spojené státy americké, Evropská unie, Japonsko, Austrálie a Kanada. Tato pomoc je nejvíce adresovaná pro země subsaharské Afriky a východní Asii. Potravinová pomoc je poskytována přímo, především pochází od donorských zemí (Dušková, 2011).
- 2) Zdravotní pomoc je zcela nezbytná pro chudé rozvojové země. Nedostatečná hygiena a velmi špatné zdravotní zázemí má za důsledek obrovský nárůst nemocí, dětskou úmrtnost a nedostatečné zdraví matek. Nejohroživější je fakt, že nejvíce nemocných je

žen a většina nakažených podléhá tuberkulóze anebo malárii. S chudobou souvisí nedostatek finančních prostředků, obyvatel těchto zemí, na drahé láky. Jediným účinným prostředkem v boji proti nemocem je zpřístupnění bezplatné lékařské péče v okolí lidských obydlí a zajištění sítí napuštěných insekticidy, jakožto ochrany proti všudypřítomnému infikovanému hmyzu. Zlepšení situace vyžaduje také zaměření pozornosti na zdravotní stav novorozenců, jejichž vysoká úmrtnost navazuje na nízkou úroveň základních zdravotních služeb v rozvojových zemích. Základními opatřeními pro snížení umírání dětí je snaha o zlepšení kvality výživy, dostupnosti pitné vody, přístup k základní hygieně a lékům. S nedostatečnou infrastrukturou, zpoplatněním péče a nedostatkem léků souvisí úmrtnost matek, která je nejvyšší v zemích subsaharské Afriky, v jižní a Střední Asii. (Tožička, 2009).

Humanitární pomoc slouží také pro zajištění přístřešků a improvizovaných obydlí pro obyvatele postižené válečnými konflikty a přírodními katastrofami ve chvíli nejvyšší nouze.

2.1.9 Aktéři humanitární pomoci

Za hlavní aktéry humanitární pomoci je možné považovat biletární donory, mezinárodní organizace, včetně jejich agentur, a nevládní organizace.

Nevládní organizace mají obrovskou výhodu oproti biletárním donorům, protože jsou považovány za nestranné a flexibilní. Mohou se vyskytovat v oblastech nepřátelských ozbrojených skupin. Mezi nejznámější nevládní organizace patří Červený kříž, Červený půlměsíc a Lékaři bez hranic. Hlavním cílem neziskových organizací je nahradit nefungující služby státu, v oblastech humanitární a rozvojové pomoci. Neziskové organizace se člení na lokální a mezinárodní, dále pak na profesionální a dobrovolné. Dle organizační struktury se rozlišují neziskové organizace na profesionální, ty mají placené zaměstnance, a dobrovolné. Nevládní neziskové organizace začaly vznikat v 18. století, avšak poprvé lze mluvit o neziskových organizacích, jako o aktéru mezinárodní politiky, v roce 1992. Většina neziskových organizací je přímo závislá na vládních zdrojích. Například organizace Lékaři bez hranic, čerpají ze státních zdrojů 50 % svých finančních prostředků. Neziskové organizace se shlukují do formálních a neformálních sítí (Dušková, 2011).

3 Základní rámec a principy rozvojové politiky Evropské unie

Rozvojovou politiku lze definovat jako program, který slouží k dosažení určitého rozvojového cíle“ (Nováček, str. 29, 2014). V reálném světě je tato politika rozvíjena ve spolupráci s dalšími politikami donorů.

Rozvojová politika je klíčovým prvkem vnější politiky Evropské unie. Mezi její hlavní cíle patří snížení chudoby, podpora udržitelného růstu, ochrana lidských práv, zaručení demokracie, podpora rovnosti pohlaví a řešení problémů v oblasti životního prostředí (Europarl, 2008).

Samotná Evropská unie se aktivně zapojuje v rozvojové politice jako dárce. Nadnárodní povaha Evropské unie umožňuje stanovovat společné cíle a plánovat celosvětové výzvy v oblasti rozvoje. Z pozice největšího poskytovatele rozvojové pomoci může Evropská unie reagovat na celosvětové potřeby.

Samotné rozvojové činnosti EU jsou koordinovány s jejím úsilím v dalších oblastech (Evropská Rada, 2014). Zcela klíčový prvek pro poskytování pomoci je spolupráce Evropské unie s jednotlivými členskými státy a sladění pomoci s Agendou OSN pro udržitelný rozvoj 2030 (Europarl, 2018).

3. 1 Historie rozvojové politiky Evropské unie

Rozvojovou politikou se Evropská unie zabývala už od svého vzniku. Zakládající země Evropského hospodářství (dále jen EHS), v minulosti vlastnily řadu kolonií, se kterými měly specifické vztahy. Na základě těchto vztahů se jim snažily pomoci. Pro pomoc sloužil Evropský rozvojový fond (EDF)¹², ale také preferenční obchodní dohody. Proto v 60. letech došlo k uzavření obchodní dohody s Yaundé. Nutno dodat, že v té době většina afrických kolonií dosáhla nezávislosti. Tato dohoda platila pro 18 bývalých kolonií, které patřily do Společenství Afrických a Malgašských států. Pouze Nová Guinea, nepřijala rozvojovou pomoc.

V 70. letech vypukla první ropná krize a celková nespokojenost s výsledky rozvojové politiky. To vyvolalo tlak na změnu. V těchto letech také přistoupila k EHS tradiční koloniální velmoc Velká Británie. Díky ní došlo k podepsání nové dohody se skupinou 46 Afrických,

---

¹² European Development Fund

Karibských a pacifických zemí. Uzavírání dohod pokračovalo prostřednictvím dohod o ekonomickém partnerství¹³.

Po vstupu Španělska a Portugalska, v 70. a 80. letech, začaly spolupráce se zeměmi Blízkého a Středního východu a s Latinskou Amerikou. V roce 1989 začala transformační spolupráce se zeměmi střední a východní Evropy.

Až přijetím Maastrichtské smlouvy, byl položen základ pro právo rozvojové politiky EU. Byly definovány tři základní principy rozvojové politiky EU, které jsou nazývány jako 3C. Jsou jimi koordinace, koherence a komplementarita. Tyto principy se také staly součástí významné Pařížské deklarace Výboru pro rozvoj (DAC) OECD o účinnosti pomoci z roku 2005.

V roce 2000 byla podepsaná dohoda v Cotonou. Její platnost byla stanovena na 20 let a jedná se o nové principy a cíle spolupráce EU se zeměmi Afriky, Karibiku a Pacifiku. Hlavními pilíři této dohody jsou rozvojová spolupráce, hospodářská a obchodní spolupráce.

Po přijetí Lisabonské smlouvy v roce 2009 se stala rozvojová politika součástí smlouvy o fungování Evropské unie. Došlo k zařazení pod rámec Vnější činnosti EU (Euroskop, 2018). Došlo k jasnému stanovení, že prioritním cílem EU v oblasti rozvojové politiky je vymýcení chudoby.

3. 2 Obecný rámec rozvojové politiky

Po přijetí Maastrichtské smlouvy vzniklo právo pro Rozvojovou politiku. Do této doby existovala jako součást vnější obchodní politiky, a to na základě Římské smlouvy, (EU Law, 2008). S Římskou smlouvou vznikl Evropský rozvojový fond (dále jen ERF). V současné době Evropská unie vynakládá prostředky z ERF na spolupráci v zemích ACP, Asie a Latinské Ameriky (Evropský parlament, 2018).

Rozvojová pomoc představuje sdílenou pravomoc Evropské unie. Sdílená pravomoc znamená, že EU smí provádět společnou rozvojovou politiku za předpokladu, že nebrání členským státům ve výkonu jejich pravomocí v této oblasti“ (Evropský parlament, str. 1, 2018).

---

¹³ Economic partnership Agreements

Míru spolupráce, provádí jednotlivé rozvojové agentury jednotlivých členských států, které jsou financovány přímo EU (Evropský parlament, 2018).

Jednotlivé rozvojové cíle, jako jsou udržitelný hospodářský a sociální rozvoj rozvojových zemí, jejich hladká a postupná integrace do světového hospodářství, jakož i aktivity proti chudobě v rozvojových zemích jsou obsaženy v politikách EU. Stalo se tak na základě přijetí politického závazku s názvem „Soudržnosti politik ve prospěch rozvoje“, v roce 2005 (Evropský parlament, 2018).

Nutno dodat, že rozvojová pomoc nemá neomezené zdroje. Neomezené zdroje představují jeden z klíčových prvků, proč se EU snaží navázat spolupráci s partnerskými zeměmi. V roce 2007 došlo k přijetí Kodexu chování EU pro dělbu práce v rámci rozvojové politiky a poté k přijetí Operačního rámce pro účinnost pomoci v roce 2011. Oba tyto závazky navazují na Pařížskou deklaraci OECD, z roku 2005, která zaručuje vlastní odpovědnost, harmonizaci, soulad, výsledky a vzájemnou odpovědnost rozvojové spolupráce (Evropský parlament, 2018).

3. 3 Hlavní principy a cíle rozvojové politiky

Přidaná hodnota politiky Evropské unie spočívá v její celosvětové přítomnosti, ve znalostech a zkušenostech s prováděním pomoci, v jeho úloze při podpoře konzistentních politik a nejlepších postupů, v podpoře koordinace a harmonizace, v podpoře demokracie, lidských práv, řádné správy věcí veřejných a dodržování mezinárodního práva, a v propagaci účasti občanské společnosti a solidarity mezi Severem a Jihem.

Hlavní cíle rozvojové politiky byly definované po roce 1992, po přijetí Maastrichtské smlouvy. Hlavní cíle rozvojové politiky jsou podpora trvalého hospodářského a sociálního rozvoje v rozvojových zemích, jejich harmonického a postupného začlenění do světové ekonomiky a boj proti chudobě v rozvojových zemích. (Fojtíková a kol., 2014).

Společné prohlášení Rady, Evropské komise a Evropského parlamentu k rozvojové politice EU z listopadu 2005, Evropský konsenzus o rozvoji, tvoří jeden ze zásadních dokumentů Rozvojové politiky. Cíl Evropského konsenzu o rozvoji je zvyšování účinnosti rozvojové pomoci EU. Členské státy se zavazují k vzájemnému doplňování. Dokument je vnímán jako významná iniciativa pro zvyšování účinnosti rozvojové politiky a specifikace rozvojové spolupráce (Dušková, 2011).

Rozvojová spolupráce je hlavní součástí širšího spektra vnějších činností, které musejí být konzistentní a navzájem se doplňovat. Všechny tyto politiky se promítají do programových dokumentů obsahujících národní, regionální nebo tematické strategie, které zároveň zajišťují konzistenci jednotlivých politik“ (Eur-lex, 2017) Témata, která byla zahrnuta v Rozvojových cílech tisíciletí (MDGs), která vypršela v roce 2015 viz tab. č. 3. 1.

Tabulka 3.1 Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)

Cíl	Obsah cíle
Vymýtit extrémní chudobu a hlad	snížit na polovinu počet extrémně chudých lidí
	snížit na polovinu počet lidí trpících hladem
Zpřístupnit základní vzdělání všem	zajistit plné základní vzdělání
Prosazovat rovnost pohlaví a posílit postavení žen	do roku 2005 odstranit rozdíly v přístupu mužů a žen k základnímu a vyššímu vzdělání a do roku 2015 dosáhnout téhož na všech úrovních vzdělání
Snížit dětskou úmrtnost	snížit o dvě třetiny míru úmrtnosti u dětí mladších 5 let
Zlepšit zdraví matek	snížit o tři čtvrtiny míru úmrtnosti matek
Bojovat proti HIV/AIDS, malárii a dalším nemocem	zastavit šíření HIV/AIDS a snižovat procento nově nakažených
	zastavit šíření malárie a dalších závažných chorob a snížit míru jejich výskytu
Zajistit trvalou udržitelnost životního prostředí	začlenit principy trvale udržitelného rozvoje do národních politik a programů
	snížit na polovinu počet lidí, kteří nemají trvalý přístup k nezávadné pitné vodě
Vytvořit globální partnerství pro rozvoj	rozvíjet otevřený obchodní a finanční systém založený na pevných pravidlech
	zabývat se otázkou zvláštních potřeb nejméně rozvinutých zemí

Zdroj: OSN, 2015

Rozvojové cíle tisíciletí se staly zcela základním kamenem evropské činnosti v oblasti rozvojové politiky. Evropská unie se stala důležitým aktérem při plnění Rozvojových cílů tisíciletí Organizace spojených národů. Tyto cíle přijala v září 2000 na Summitu tisíciletí v New Yorku. Evropská unie se, jako jeden z členů OSN, zavázala k naplnění osmi konkrétních cílů. Tyto cíle směřují k odstranění chudoby v rozvojovém světě.

Následovalo přeformulování témat z Rozvojových cílů tisíciletí do Agendy pro udržitelný rozvoj 2030. Agenda je sestavena pro období 2015-2030 Organizací spojených národů, avšak Evropská unie nese podíl na jejím vzniku. Agenda obsahuje 17 cílů, které jsou konec chudoby, konec hladu, zdraví a kvalitní život, kvalita vzdělání, rovnost mužů a žen, pitná voda a kanalizace, dostupné a čisté energie, důstojná práce a ekonomický růst, průmysl, inovace a infrastruktura, méně rovnosti, udržitelná města a obce, odpovědná výroba a spotřeba, klimatické opatření, život ve vodě, život na souši, mír spravedlnost a silné instituce a partnerství ke splnění snů. Cíle agendy byly zpracované do evropských politik v podobě Nového evropského konsenzu o rozvoji. Tento dokument byl přijat 7. 6. 2017 institucemi EU. Zaměřuje se na 3 hlavní oblasti. První oblastí je důraz na propojení jednotlivých částí, jak samotného rozvoje, dále pak bezpečnosti a míru, tak migrace a environmentálních problémů. Cílem druhé oblasti je podpora soukromých investic. Poslední oblast zodpovídá za lokální požadavky neboli podmínky vztahů mezi jednotlivými zeměmi, které by měly lépe zohledňovat stupeň jejich rozvoje a občanskou společnost. (Euroskop, 2017, European Commission, 2018). Hlavním cílem nového konsenzu je usměrnění instituce EU a zemí EU při spolupráci s rozvojovými zeměmi v 15letém období.

Na mezinárodní úrovni došlo opět k závazku ohledně vynakládání 0,7 % HND na rozvojovou pomoc. Závazek poskytnout 0,7 % HND byl poprvé navržen Pearsonovou komisí ve zprávě Partners in Development. Závazek byl přijat OSN v roce 1970 a byl začleněn do druhé rozvojové dekády OSN. Nutné podotknout, že tento závazek obsahoval vnější zdroje jak veřejné, tak i soukromé. Poté došlo k menší úpravě a vznikl nový cíl a to poskytovat 0,7 % HND pouze na veřejné zdroje, které představují oficiální rozvojovou pomoc (Kaplan, 2006). Pomoc má být poskytována zemím s největší nouzí. Dále udává novou zásadu „diferenciace“, čímž se myslí přizpůsobení objemu pomoci a nástrojů specifickým potřebám jednotlivých zemí (Evropský parlament, 2018).

3. 4 Finanční rámec rozvojové politiky

V poslední době došlo k výrazné změně finančního rámce nástrojů EU, který slouží pro financování vnějších činností. V období 2014–2020 se finanční rámec stal diferenciovanější, účinnější, jednodušší a pružnější, a to díky Víceletému finančnímu rámci.

Pro období 2014–2020 slouží nástroje Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci, Evropský nástroj sousedství, Nástroj předvstupní pomoci, Nástroj partnerství, Nástroj pro Grónsko, Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva, Nástroj přispívající ke stabilitě a míru, Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti a Evropský rozvojový fond. Pro stabilnější přehled slouží tabulka 3. 2. (Evropský parlament, 2018).

Tabulka 3.2 Finanční nástroje pro rozvojovou spolupráci

Nástroj	Zaměření	Rozpočet	Uspořádání
Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci	Latinská Amerika, Asie, Střední Asie, oblast Perského zálivu, Jižní Afrika + celosvětová tematická pomoc	19,7 miliardy EUR	geografické + tematické
Evropský nástroj sousedství	16 zemí evropského sousedství, Rusko (regionální a přeshraniční spolupráce)	15,4 miliardy EUR	geografické
Nástroj předvstupní pomoci (NPP)	Balkán a Turecko	11,7 miliardy EUR	geografické
Nástroj partnerství	Průmyslové země	955 milionů EUR	geografické
Nástroj pro Grónsko	Grónsko	184 milionů EUR	geografické
Evropský nástroj pro demokracii a lidská práva	Podpora demokracie a lidských práv	1,3 miliardy EUR	tematické
Nástroj přispívající ke stabilitě a míru	Politická stabilita a budování míru	2,3 miliardy EUR	tematické
Nástroj pro spolupráci v oblasti jaderné bezpečnosti	Jaderná bezpečnost	225 milionů EUR	tematické
Evropský rozvojový fond (ERF)	AKT a zámořské země a území	29,1 miliardy EUR	geografické

Zdroj: Evropský parlament, 2018

Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci (dále jen DCI)¹⁴ vidí snížení chudoby jako svůj hlavní cíl. Dále podporuje udržitelný hospodářský, sociální a environmentální rozvoj, což vede k nepřímé podpoře demokracie, právního státu a dodržování lidských práv. DCI je formulován Lisabonskou smlouvou a Agendou pro změnu rozvojové politiky EU. Je určen pro 47 zemí, konkrétně jsou to země Latinské Ameriky, Jižní Asie, severní a jihovýchodní Asie, Střední Asie, Středního východu a jižní Afriky. Rozpočet pro období 2014-2020 je 19,7 miliard EUR (European Commission, 2018). Nástroje pro DCI jsou rozděleny na 3 programy (Geografický program, Tematický program a Panafrický program). Geografický program podporuje dvoustranné a regionální programy. Zaměřuje se na základní potřeby, jako jsou zdraví, vzdělání, zaměstnanost, infrastruktura, lidská práva, demokracie a udržitelný rozvoj. Zahrnuje geografické oblasti Asie, Středního východu, Latinské Ameriky a Jižní Afriky. Tematický program je rozdělen na Globální veřejné statky a výzvy a Organizace občanské společnosti a místní správy. Globální veřejné statky slouží pro řešení otázek životního prostředí, energetiky, lidských zdrojů, bezpečnosti potravin, migrace a zajišťují snížení chudoby. Zatímco Organizace občanské společnosti a místní orgány usilují o občanskou společnost a posilují roli místních orgánů jako aktérů rozvojových strategií. Panafrický program podporuje strategické partnerství EU s Afrikou prostřednictvím nově vzniklého celoafrického programu (Evropský parlament, 2018).

Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci (dále jen DCI) vidí snížení chudoby jako svůj hlavní cíl. Dále podporuje udržitelný hospodářský, sociální a environmentální rozvoj, což vede k nepřímé podpoře demokracie, právního státu a dodržování lidských práv. DCI je formulován Lisabonskou smlouvou a Agendou pro změnu rozvojové politiky EU. Je určen pro 47 zemí, konkrétně jsou to země Latinské Ameriky, Jižní Asie, severní a jihovýchodní Asie, Střední Asie, Středního východu a jižní Afriky. Rozpočet pro období 2014-2020 je 19,7 miliard EUR (European Commission, 2018). Nástroje pro DCI jsou rozděleny na 3 programy (Geografický program, Tematický program a Panafrický program). Geografický program podporuje dvoustranné a regionální programy. Zaměřuje se na základní potřeby, jako jsou zdraví, vzdělání, zaměstnanost, infrastruktura, lidská práva, demokracie a udržitelný rozvoj. Zahrnuje geografické oblasti Asie, Středního východu, Latinské Ameriky a Jižní Afriky. Tematický program je rozdělen na Globální veřejné statky a výzvy a Organizace občanské společnosti a místní správy. Globální veřejné statky slouží pro řešení otázek životního prostředí, energetiky, lidských zdrojů, bezpečnosti potravin, migrace a zajišťují snížení chudoby. Zatímco

---

¹⁴ Development Cooperation Instrument

Organizace občanské společnosti a místní orgány usilují o občanskou společnost a posilují roli místních orgánů jako aktérů rozvojových strategií. Panafrický program podporuje strategické partnerství EU s Afrikou prostřednictvím nově vzniklého celoafrického programu (Evropský parlament, 2018).

Za nejdůležitější nástroje lze považovat Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci (DCI) a Evropský rozvojový fond (ERF) (Evropský parlament, 2018). Nástroj pro rozvojovou spolupráci je ze všech nástrojů nejrozsáhlejším zdrojem financování v rámci rozpočtu EU. Slouží pro spolupráci se zeměmi Latinské Ameriky, Blízkého východu, Jižní Afriky, střední, východní, jižní a jihovýchodní Asie. Tento nástroj má dva programy, jsou jimi Program pro globální veřejné statky a výzvy (GPGC)¹⁵, který hospodaří s rozpočtem 5,1 miliard EUR, a Program pro organizace občanské společnosti a místní orgány (CSO-LA) s rozpočtem 1,9 miliard EUR. Pro období 2014-2020 byla přijata důležitá inovace „diferenciace“. To znamená, že 16 zemí již není způsobilých ke dvoustrannému financování z grantů EU, ale nadále se na ně vztahuje regionální a tematická spolupráce. Také došlo k udělení výjimek pro 5 zemí se středními příjmy, které nadále zůstávají příjemci. Jedná se o Kubu, Kolumbii, Ekvádor, Peru a státy jižní Afriky. Za výjimky lze považovat Turkmenistán a Irák. Přestože se tyto země řadí mezi země s vyššími středními příjmy, je jim nadále poskytována bilaterální pomoc (Evropský parlament, 2018).

Evropský rozvojový fond (dále jen ERF) byl zřízen za účelem podpory rozvojových zemí, s cílem pomoci hospodářskému, sociálnímu a lidskému rozvoji a stejně tak regionální spolupráci. ERF slouží jako hlavní nástroj poskytování pomoci pro rozvojovou spolupráci v afrických, karibských, tichomořských a zámořských zemích. Římská smlouva, z roku 1957, vytvořila podmínky pro vznik Fondu za účelem technické a finanční pomoci pro africké země, ke kterým mělo EHS historické vazby. ERF nespadá do rozpočtu Evropské unie, je financován prostřednictvím členských států. Působí na něj pravidla pro zvláštní výbor. Nyní slouží k financování afrických, karibských, tichomořských a zámořských zemí. První úmluva o partnerství byla sjednána v roce 1964. Následovaly úmluvy z Yaoundé, Lomé a Cotonou. Úmluva z Cotonou velmi zjednodušila fungování ERF a zavedla také systém klouzavého programování. Došlo k zajištění větší flexibility Fondu a přenesení větší zodpovědnosti na samotné rozvojové země. Rozvojová pomoc je poskytována z ERF jako součást širšího evropského rámce. Samotné členské státy realizují vlastní iniciativu v rozvojových zemích na

---

¹⁵ Program for Global Public Goods and Challenges

základě dvoustranných dohod, tato pomoc není financována z ERF. Pro období 2014–2020 je vyhrazena částka 30,5 miliardy EUR a dále poskytne Evropská Investiční banka půjčky z vlastních zdrojů ve výši 2,6 miliardy EUR (Eur-lex, 2014).

3. 5 Institucionální struktura rozvojové pomoci

Rozvojová politika do 80. let používala pouze jeden nástroj, o kterém rozhodovalo Generální ředitelství Komise ES. Jednotlivé členské státy vykonávaly pouze schválení plánu Komise v pravidelných pěti letých intervalech. V roce 1999 nastala změna. Rozvojová politika začala používat daleko širší spektrum nástrojů a díky tomu začaly být zapojovány další instituce Evropské unie. V současnosti o rozvojové politice rozhoduje několik generálních ředitelství Komise, Evropský parlament a Rada EU (Euroskop, 2018).

Evropská komise zodpovídá za iniciaci legislativy a za provádění rozvojové politiky, kterou má na starost Generální ředitelství pro mezinárodní spolupráci a rozvoj (dále jen GD DEVCO)¹⁶ (Euroskop, 2018). GD DEVCO zodpovídá za spolupráci s rozvojovými zeměmi v širším rámci mezinárodní spolupráce. Je partnerem pro země v nejrůznějších fázích rozvoje. Od zemí s nízkými příjmy až po země s vyššími středními příjmy. Pro zachování jednotného přístupu pro vnější činnost a útvary GD DEVCO spolupracuje s Komisí pro vnější vztahy EU. Hlavním cílem je formulace samotné rozvojové politiky a tematických politik s cílem snížení chudoby ve světě, zajištění udržitelného hospodářského, sociálního a environmentálního rozvoje, dodržování lidských práv a právního státu pro poskytnutí vnější pomoci. Dále koordinuje spolupráci mezi EU a jednotlivými jejími členy. Nynějším generálním ředitelem je S. Manservigi (European Commission, 2018).

Generální ředitelství pro obchod pomáhá chudým zemím rozšířit jejich zahraniční obchod a zlepšit přístup na trh EU (Euroskop, 2018). Generální ředitelství pro obchod úzce spolupracuje s Generálním ředitelstvím pro politiku sousedství a subjekty Komise. V čele je nyní francouz Jean-Luc Demarty (European Commission, 2018).

Generální ředitelství pro Evropskou politiku sousedství odpovídá za politiku EU v rámci jejího rozšíření, a to na východní a jižní sousedy EU. Je zodpovědná za vztahy se členskými zeměmi Evropského hospodářského prostoru a Evropského sdružení volného obchodu

---

¹⁶ Directorate-General for International Cooperation and Development

(European Commission, 2018). Vzniklo v roce 2004 z úřadu Evropského společenství pro humanitární pomoc (Euroskop, 2018).

Pro zajišťování pomoci při vzniku přírodních katastrof a krizí způsobených člověkem slouží Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci. Hlavním úkolem je ochrana lidského života, prevence lidského utrpení a zachování důstojných lidských podmínek pro postižené obyvatelstvo v důsledku přírodních katastrof. Generální ředitelství pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci má po celém světě své místní kanceláře pro poskytování celosvětové okamžité pomoci. Sídlo má v Bruselu a v čele je Francouz Monique Pariat (European Commission, 2018).

Rada EU s Evropským parlamentem přijímají v oblasti rozvojové pomoci legislativní návrhy Komise, dle článku 209 SFEU. Evropský parlament i Rada EU mají stejnou úroveň působnosti. Evropský parlament zastává důležitou roli spolu zákonodárce. To vedlo k vytvoření nových mechanismů a parlamentního přezkumu pro rozvoj. Nutno dodat, že rozvojová politika je jedna z mála politik, ve kterých Evropský parlament zastává tak významnou roli. Evropský parlament smí podávat Komisi dotazy nebo námítky proti rozhodnutím, které mají jiný cíl než rozvoj. Jedná se například o obchod nebo boj proti terorismu. Parlament také provádí kontrolu ve formě pravidelné formální a neformální diskuse s Komisí o jednotlivých politikách EU. Dále provádí dohled nad ERF pomocí politického dohledu. Lisabonská smlouva vymezila společné rozpočtové orgány Parlamentu a Radě. Samotný rozpočet je schvalován ve čtení Parlamentu i Rady (Evropský parlament, 2018).

Tématem pro rozvojovou politiku se zabývá i Výbor pro rozvoj (DEVE)¹⁷. Hlavními úkoly je spolurozhodování o rozpočtových prostředcích, které jsou určeny na pomoc, a snaha o zlepšení koordinace mezi dárcovskými zeměmi a jednotlivými rozvojovými agenturami. V čele je britská europoslankyně Linda McAVAN (Euroskop, 2016).

Zvýhodněné úvěry rozvojovým zemím nabízí Evropská investiční banka (dále jen EIB)¹⁸. Ta poskytuje zvýhodněné úvěry v rámci rozvojové spolupráce pro 150 zemí po celém světě. Jedná se o země kandidátské, balkánské, středomořské, asijské, latinskoamerické, africké, karibské a tichomořské (ACP) a také zámořské země. Funguje jako multiplikátor pro vnější činnosti EU. V roce 2016 poskytla 8 miliard EUR na účely mimo projekty EU. EIB pomáhá plnit Cíle udržitelného rozvoje a Pařížské dohody o klimatu. EIB byla založena na

---

¹⁷ European Parliament Committee on Development

¹⁸ European Investment Bank

základě Římské smlouvy v roce 1958 a její sídlo bylo v Bruselu. Nyní má hlavní sídlo v Kirchbergu (EIB, 2018). Nyní zahrnuje skupina ACP 77 zemí, které jsou vymezeny v tab. 3.

3

Tabulka 3.3 Skupina zemí ACP

Oblast	Státy
Afriky	Angola, Benin, Botswana, Burundi, Burkina Faso, Čad, Džibutsko, Eritrea, Etiopie, Gabon, Gambie, Ghana, Guinea, Guinea-Bissau, Jihoafrická republika, Kamerun, Keňa, Komory, Kapverdy, Konžská republika, Konžská demokratická republika, Lesotho, Libérie, Madagaskar, Malawi, Mali, Mauritánie, Mauricius, Mosambik, Namibie, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Rovnicková Guinea, Rwanda, Senegal, Seychely, Sierra Leone, Somálsko, Středoafriická republika, Súdán, Svatý Tomáš a Princův ostrov, Svazijsko, Tanzanie, Togo, Uganda, Zambie, Zimbabwe
Karibiku	Antigua a Barbuda, Bahamy, Barbados, Belize, Dominika, Dominikánská republika, Grenada, Guyana, Haiti, Jamajka, Surinam, Svatý Kryštof a Nevis, Svatá Lucie, Svatý Vincenc a Grenadiny, Trinidad a Tobago
Tichomoří	Cookovy ostrovy, Fidži, Kiribati, Marshallovy ostrovy, Mikronésie, Nauru, Niue, Palau, Papua Nová Guinea, Samoa, Šalamounovy ostrovy, Tonga, Tuvalu, Vanuatu, Východní Timor

Zdroj: Map of the African, Caribbean and Pacific Group of States (ACP) member states 2014 (online) World economic outlook

4 Zhodnocení objemu rozvojové pomoci poskytované Evropskou unií a jejími členskými státy

Oficiální rozvojová pomoc (dále jen ODA)¹⁹ je poskytována z grantů nebo půjček, které poskytuje oficiální sektor s cílem podpořit hospodářský rozvoj a prosperitu v přijímajících zemích. Probíhá jako mezinárodní převod finančních prostředků, nebo zboží a služeb oceňovaných na náklady donorské země (European Commission, 2018).

Evropská komise předkládá ke schválení návrh oficiální rozvojové pomoci Výboru pro rozvojovou pomoc OECD (DAC)²⁰. Tento výbor je konečným orgánem, který má rozhodovací pravomoc o vynakládání výdajů na ODA. Tato kolektivní oficiální pomoc je tvořena součtem oficiální rozvojové pomoci, kterou poskytují jednotlivé členské státy Evropské unie, a dále pak oficiální rozvojovou pomocí, kterou vynakládají orgány EU. Výdaje na oficiální rozvojovou pomoc orgánů EU jsou připisovány členským státům Evropské unie jako ODA v % hrubého národního důchodu (dále jen HND) (European Commission, 2018).

Z údajů pro rok 2016 jasně vyplývá, že Evropská unie a její členské státy patří mezi největšího poskytovatele oficiální rozvojové pomoci, data vychází z výsledků statistického sledování Výboru pro rozvojovou pomoc Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (European Commission, 2018). Oficiální rozvojová pomoc poskytnutá Evropskou unií a jejími členskými státy byla 75,5 miliard EUR za rok 2016. Což představuje nárůst o 11 % oproti částce z roku 2015. Nutno dodat, že již čtvrtým rokem se pomoc zvyšovala (European Commission, 2018).

Kolektivní oficiální rozvojová pomoc EU činila 0,51 % HND, přitom došlo ke zvýšení o 0,47 % oproti roku 2015. Tato hodnota je nad průměrem zemí, které nejsou členy Evropské unie (European Commission, 2018).

Pro rok 2016 se zvýšila celková rozvojová pomoc ve 22 zemích, jak zobrazuje tabulka 4. 1. Největší nárůst byl zaznamenán v České republice, Německu, Itálii, Polsku, Slovenské republice, Slovinsku a ve Španělsku. Nárůst pomoci je způsobený zvýšenou migrací uprchlíků od roku 2014. Tímto dochází k růstu nákladů, které se vynakládají na migranty (European Commission, 2018). Od roku 2015 ODA zaznamenává nárůst nákladů vynaložené na uprchlíky,

---

¹⁹ Official development assistance

²⁰ Organisation for Economic Co-operation and Development

kteří pobývají na území donorských zemí o 27, 5 %. Celková pomoc pro uprchlíky, kteří se nachází na území donorských států vzrostla o 7,1 % (OECD, 2017).

Oficiální rozvojová pomoc poklesla v 3 členských zemích, konkrétně ve Finsku, Nizozemsku a Švédsku (OECD, 2017).

Tabulka 4.1 Plnění závazků jednotlivými členskými státy EU v % HND

	2014	2015	2016
EU (28 zemí)	0,41	0,46	0,51
Belgie	0,46	0,42	0,49
Bulharsko	0,09	0,09	N/A
Česká republika	0,11	0,12	0,14
Dánsko	0,86	0,85	0,75
Německo	0,42	0,52	0,7
Estonsko	0,14	0,15	0,19
Irsko	0,38	0,32	0,33
Řecko	0,11	0,12	0,14
Španělsko	0,13	0,12	0,33
Francie	0,37	0,37	0,38
Chorvatsko	0,13	0,09	0,07
Itálie	0,19	0,22	0,26
Kypr	0,09	0,09	N/A
Lotyšsko	0,08	0,09	0,1
Litva	0,1	0,12	0,14
Luxemburg	1,06	0,95	1
Maďarsko	0,11	0,13	0,13
Malta	0,2	0,17	0,2
Nizozemsko	0,64	0,75	0,65
Rakousko	0,28	0,35	0,41
Polsko	0,09	0,1	0,13
Portugalsko	0,19	0,16	0,17
Rumunsko	0,11	0,09	0,11
Slovenská republika	0,12	0,15	0,18
Slovinsko	0,09	0,1	0,12
Finsko	0,59	0,55	0,44
Švédsko	1,09	1,4	0,94
Velká Británie	0,7	0,7	0,7
Island	0,22	0,24	0,25

Zdroj: EU28 Official Development Assistance 2007-2016 (online) European Commission, 2018

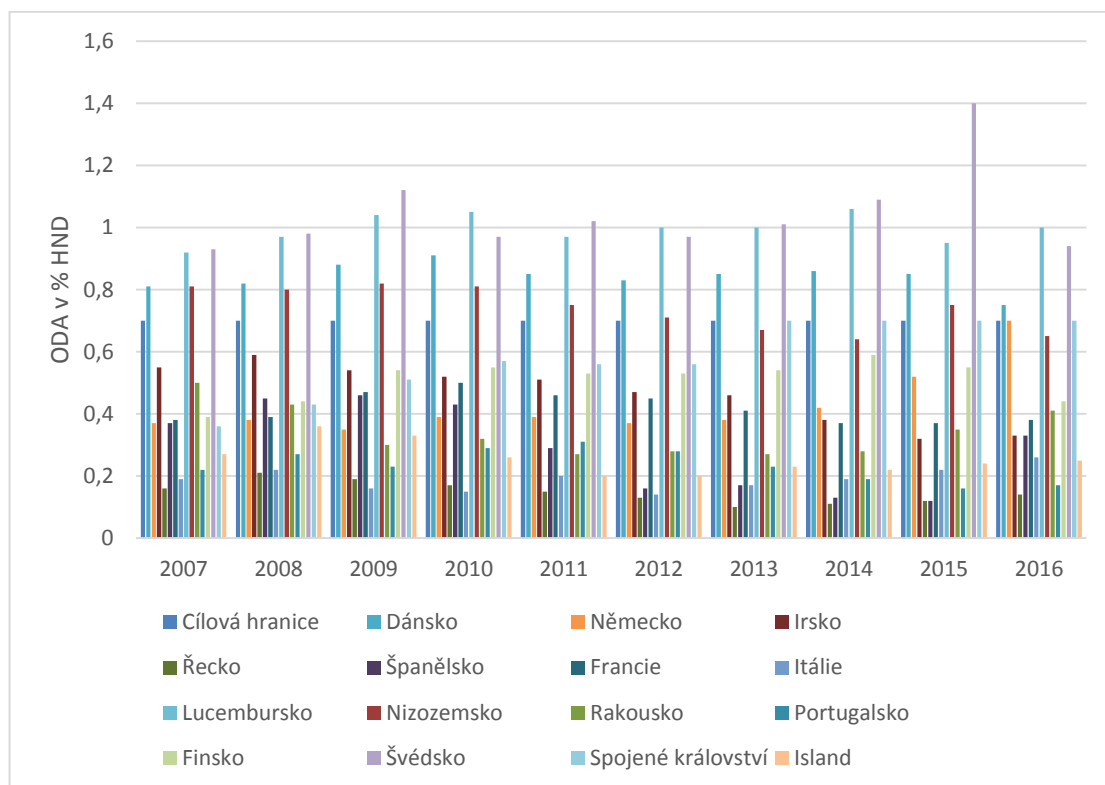
4.1 Hodnocení EU patnáct a EU třináct

Evropská unie se zavázala splnit slib pro oficiální rozvojovou pomoc, kdy má poskytnout rozvojovou pomoc v objem 0,7 % HND (Eurostat, 2018). Tento závazek měl být splněn do roku 2015, avšak Evropská unie tento cíl nesplnila. Proto před třetí oficiální konferencí OSN o financování rozvoje v květnu 2015, přijala Evropská rada závazek splnit tento cíl, až po roce 2015 (European Commission, 2018).

Patnáct členských států, které vstoupily do EU před rokem 2002, slíbilo poskytnout na oficiální rozvojovou pomoc 0,7 % svého HND. Výše závazku se odvíjí od rozpočtu daného členského státu. Nicméně tento závazek za žádných okolností nemůže být snížen.

Z grafu níže uvedeného grafu 4. 1 vyplývá, že země, které plní závazek 0,7 % HND, tedy věnovat na ODA, jsou Švédsko, Německo, Irsko, Dánsko, Lucembursko a Nizozemsko. Za největšího poskytovatele rozvojové pomoci EU 15 lze brát Švédsko poskytující na ODA 1,4 % svého HND, dále pak Lucembursko, jehož ODA pro rok 2016 dosahuje výše 0,95 % HND a třetí je potom Dánsko s 0,85 % HND. Nejméně pak svůj úvazek plní Řecko, Španělsko a Portugalsko. Ty poskytují na ODA pomoc 0,2 % HND.

Graf 4.1 Plnění závazků zeměmi EU 15

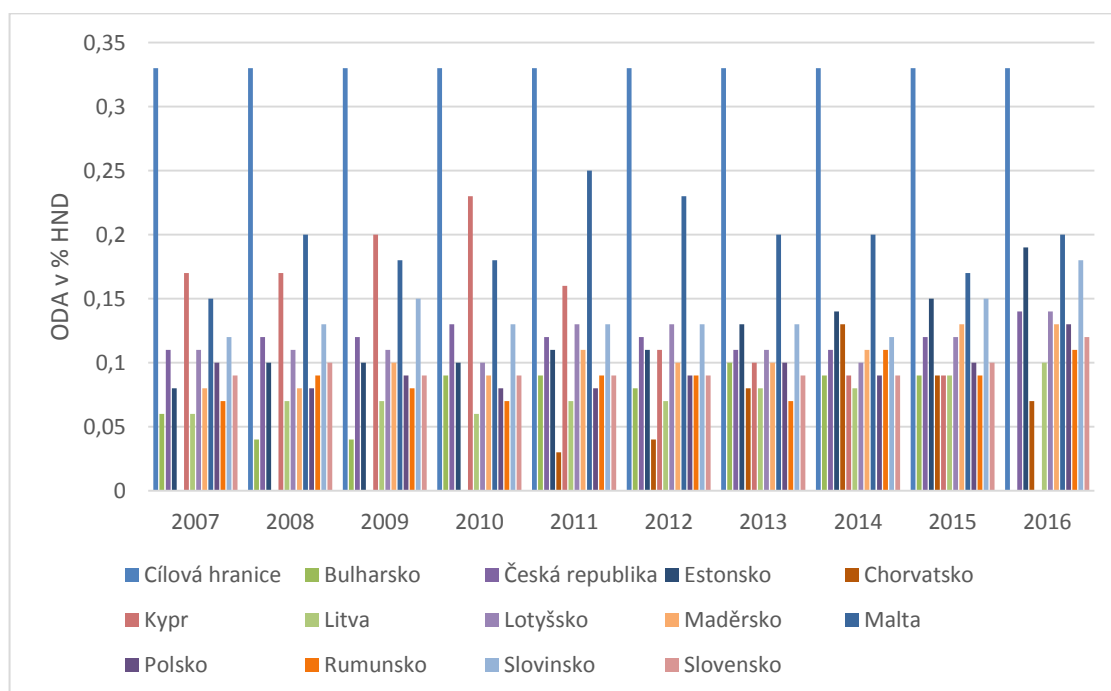

Zdroj: European Commission, 2018

Členské státy Evropské unie, které vstoupily do EU po roce 2002, přijaly závazek oficiální rozvojové pomoci ve výši 0,33 % HND. Tento závazek přijalo 13 členských zemí, vyplývá z grafu 4. 2. (European Commission, 2018).

Z níže uvedeného grafu 4. 2 je patrné, žádná ze zemí EU 13 neplní své závazky. Nejvíce se plnění závazků přibližuje Malta, která poskytuje na ODA na 0,2 % svého HND, dále pak Estonsko s 0,19 % HND a Slovinsko s 0,18 % HND. Nejméně plní závazek Kypr a dále Chorvatsko, které poskytuje na ODA 0,07 % HND.

Graf 4.2 Plnění závazků zeměmi EU 13

Zdroj: European Commision, 2018

4.2 Hodnocení vybraných členských států EU

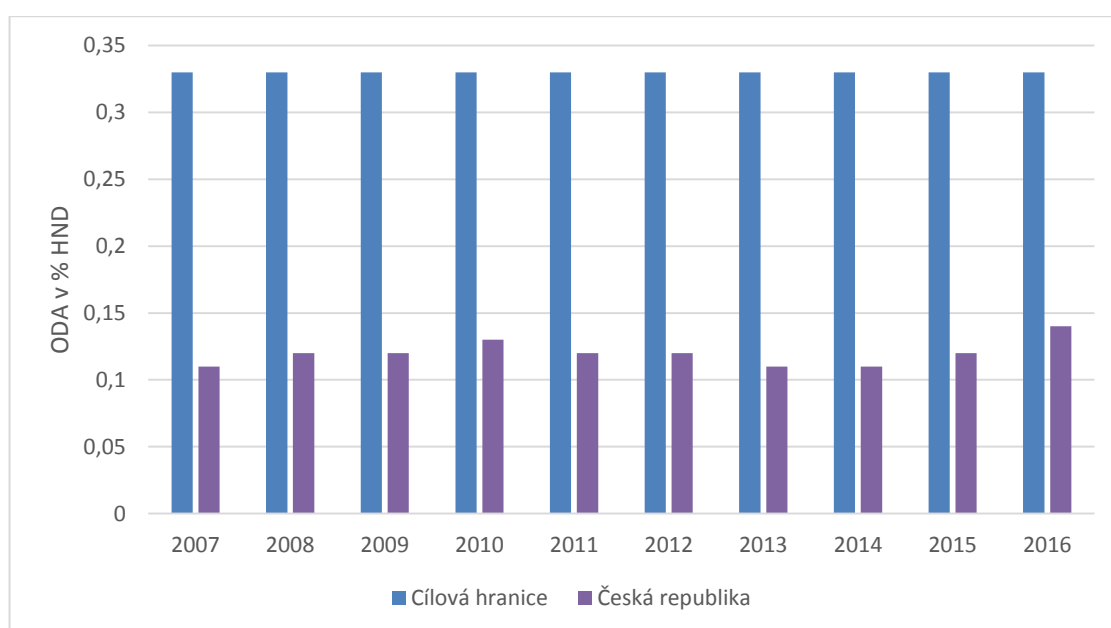
Jak již je v úvodu zmíněno, pro hodnocení oficiální rozvojové pomoci Evropské unie byly vybrány země Česká republika, Slovenská republika, Německá spolková republika, Francie, Velká Británie, Dánsko a Švédsko. Kromě dvou prvních uvedených zemí, patří tyto země, které vstoupily do Evropské unie před rokem 2002 a platí pro ně závazek poskytovat na ODA 0,7 % svého HND. Pro tyto země je společná vysoká životní úroveň. Zatímco dvě první země vstoupily do Evropské unie až po roce 2002 a platí pro ně výše závazku poskytovat na ODA 0,33 % HND. Tyto republiky mají také daleko nižší životní úroveň obyvatelstva.

Hodnoceno je deseti leté období od roku 2007 až do roku 2016.

1) Česká republika

Česká republika patří do skupiny zemí, které vstoupily do Evropské unie v roce 2004. V tomto roce také vstoupilo Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko a Slovinko. To řadí Českou republiku mezi skupinu zemí EU 13, neboli mezi země, které vstoupily po roce 2002. Tyto země se zavázaly k plnění Oficiální rozvojové pomoci OECD (DAC) ve výši 0,33 % hrubého národního důchodu (HND). Jak je vidět z grafu 4. 3. Česká republika, tento závazek neplní. Pro rok 2016 dosahuje výše oficiální rozvojové pomoci 0,14 % HND, což představuje 260,2 milionů USD.

Graf 4.3 Plnění závazku Českou republikou v letech 2007 - 2016

Zdroj: OECD – DAC, 2018

Česká republika (dále jen ČR) posílá nejvíce finančních prostředků, což představuje 23,8 % celkové bilaterální ODA, do rozvojových zemí s nižším středním příjmem. Druhá nejvyšší finanční pomoc je vynakládána na země s vyšším středním příjmem, a to 14,08 milionů USD neboli 19,9 % celkové bilaterální ODA. Nejméně rozvinutým zemím je poskytována částka 10,96 milionů USD což tvoří 15,5 % celkové bilaterální ODA. (OECD – DAC, 2018).

Nejvíce finančních prostředků putuje do zemí Evropy, a to 19,74 milionů USD, což je 27,9 % celkové ODA. Následuje pomoc pro Střední východ a severní Afrika ve výši 11,33 milionů USD, přibližně 16 %. Severní a centrální Asie přijímá v přepočtu 8,22 milionů USD, tvoří 11,6 % celkové ODA. Finanční prostředky pro Saharu tvoří 5,44 milionů USD, což je 7,7 % celkové ODA. Druhá nejnižší pomoc připadá na Asii a Oceánii s částkou 3,57 milionů USD,

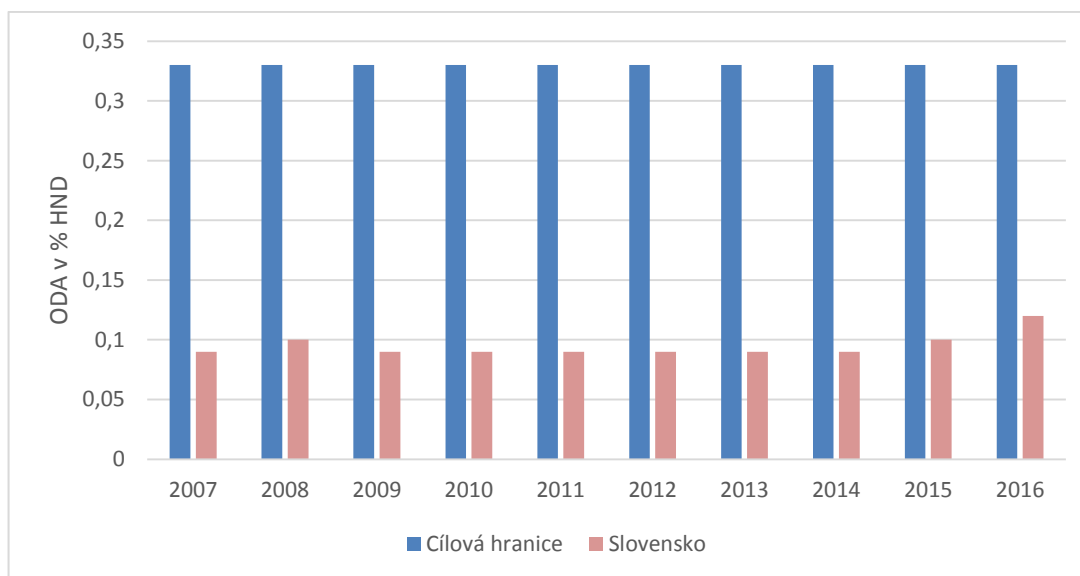
přibližně 0,4 % celkové ODA. A nejméně finančních prostředků dostávají země Latinské Ameriky a Karibiku, jimž náleží částka 0,75 milionů USD, což dělá 0,75 % celkové ODA. (OECD – DAC, 2018).

Oficiální rozvojová pomoc, kterou poskytuje Česká republika, směřuje nejvíce do sociální infrastruktury, a to 19 % celkové pomoci. Druhá nejvyšší část je vynakládána na zlepšení vzdělání a zdraví, a to 16,5 % celkové pomoci. Následuje humanitární pomoc ve výši 14,3 % celkové pomoci a na výrobu připadá 6,6 % celkové pomoci a nejmenší část pomoci jde na ekonomickou infrastrukturu (OECD – DAC, 2018).

2) Slovenská republika

Slovenská republika vstoupila do Evropské unie ve stejném roce jako Česká republika. Také pro Slovensko platí závazek přispívat na oficiální rozvojovou pomoc 0,33 % hrubého národního důchodu. Jak lze vidět na grafu č. 4. 4. Slovenská republika tento závazek neplní. Slovenská republika přispívá na oficiální rozvojovou pomoc 0,12 % HND. V roce 2016 Slovenská republika poskytla na oficiální rozvojovou pomoc částku ve výši 106 milionů USD.

Graf 4.4 Plnění závazků Slovenskou republikou v letech 2007–2016

Zdroj: OECD – DAC, 2018

Slovenská republika poskytuje nejvyšší podíl oficiální rozvojové pomoci na rozvojové země s nižším středním příjmem, a to 11,24 milionů USD neboli 23,8 % celkové bilaterální ODA. Dále pak jde pomoc na rozvojové země s nižším středním příjmem, ve výši 0,41 milionů

USD, což je 19,9 % celkové bilaterální ODA. Do nejméně rozvinutých zemí připadá na 0,07 milionů USD, 15,5 % celkové bilaterální ODA.

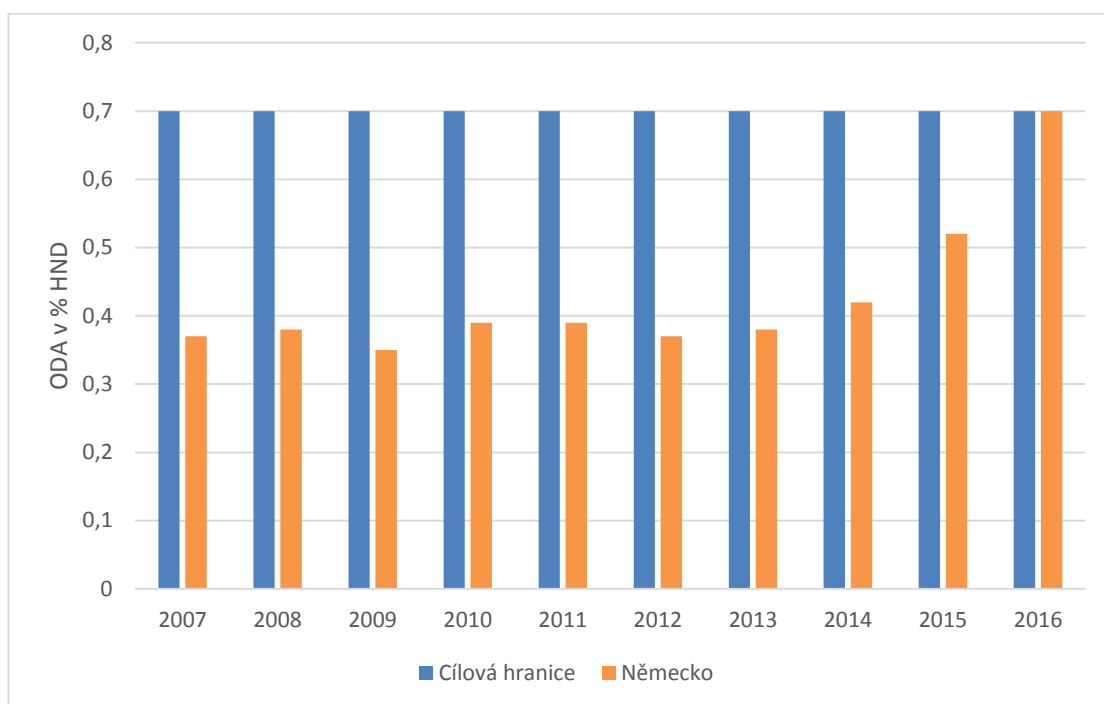
Slovensko vynakládá největší finanční zdroje na Evropu. Tato pomoc tvoří 29,6 % celkové ODA, což je 13,34 milionů USD. Druhá největší pomoc je poskytována na jižní Saharu a to 9,4 % celkové ODA, což činí 0,28 milionů USD. Pomoc pro jižní a centrální Asii je 0,14 milionů USD neboli 4,1 % celkové ODA. Na Středního východu a jižní Afriky je pomoc 0,71 milionů USD, což je 2,5 % celkové ODA. Druhá nejmenší pomoc je poskytována do Latinské Ameriky a Karibiku 0,08 milionů USD neboli 2 % celkové ODA a úplně nejmenší pomoc je na Asie a Oceánie 1 % celkové ODA (OECD – DAC, 2018).

Dle sektoru tvoří největší finanční příspěvek sociální infrastruktura 23,5 % celkové pomoci. Na vzdělání a zdraví připadá pomoc 22,3 % celkové pomoci. Na humanitární pomoc je 7,8 celkové pomoci a úplně nejmenší část je na výrobu (OECD – DAC, 2018).

3) Německá spolková republika

Německá spolková republika patří mezi zakládající státy Evropské unie. Země, které vstoupily do roku 2002, se zavázaly poskytovat na oficiální rozvojovou pomoc 0,7 % HND. To tuto hranici splnilo poprvé v roce 2016, kdy výše rozvojové pomoci dosáhla přesné hranice 0,7 HND, jak ukazuje graf číslo 4. 5. V roce 2016 Německá spolková republika přispěla na oficiální rozvojovou pomoc částku 24 735 milionů USD.

Graf 4.5 Plnění závazků Německou spolkovou republikou v letech 2007–2016

Zdroj: Zdroj: OECD – DAC, 2018

Německo poskytuje nejvyšší podíl financí na pomoc rozvojovým zemím s vyšším a nižším středním příjmem, rozdíl mezi nimi je 0,1 % celkové bilaterální ODA. Na pomoc pro rozvojové země s vyšší středním příjmem přispívá 3 930 milionů USD, což je 20,9 % celkové bilaterální ODA. Zatímco na země s nižší středním příjmem je určená pomoc 3 912 milionů USD. Na nejméně rozvinuté země připadá pomoc ve výši 1 889 milionů USD, což je 10 % celkové bilaterální ODA (OECD – DAC, 2018).

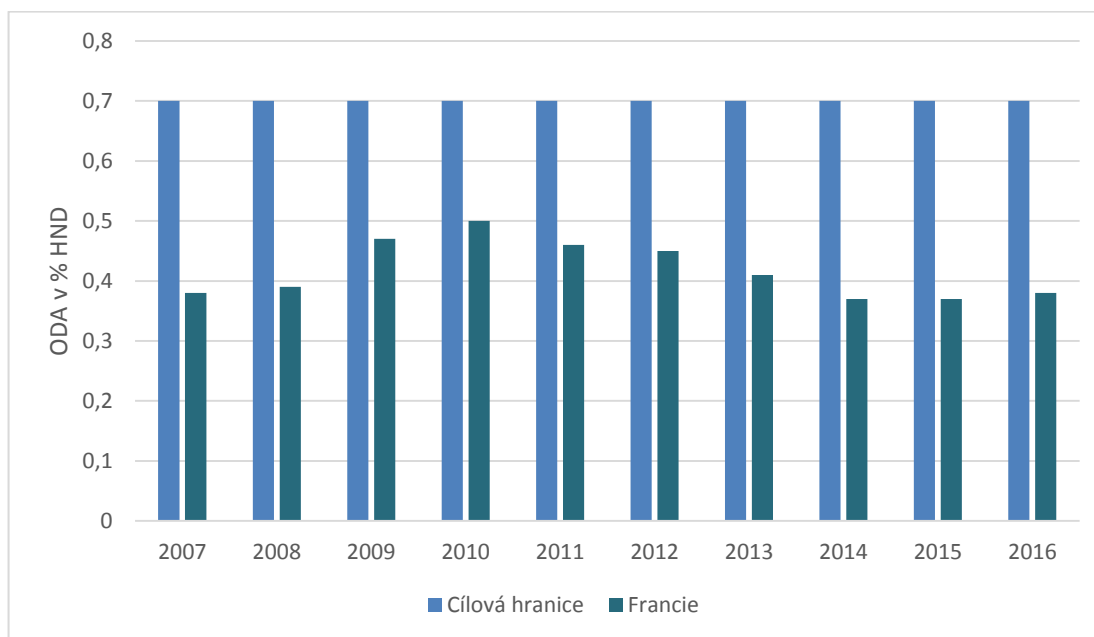
Do Středního východu a jižní Afriky plyne největší oficiální rozvojová pomoc, a to ve výši 2 533 milionů USD, což je 13,5 % celková ODA. Jižní Sahara je druhým největším příjemcem pomoci a to 2 203 milionů USD, přibližně 11,7 % celková ODA. Na Asie a Oceánie poskytuje pomoc ve výši 1 909 milionů USD, necelých 10,1 % celková ODA. Na Jižní a Střední Asii 1 877 milionů USD, což je 10 % celková ODA. Na oblast Latinské Ameriky a Karibiku je pomoc ve výši 1 619 milionů USD, což tvoří 8,6 % celková ODA. Nejmenší pomoc je pro Evropu, a to pouze 1 619 milionů USD, necelých 6,2 % celková ODA (OECD – DAC, 2018).

Oficiální rozvojová pomoc, kterou poskytuje Německo, směřuje nejvíce do ekonomická infrastruktura 22,7 % celkové pomoci. Sociální infrastruktura je 14 % celkové pomoci. Pomoc na vzdělání a zdraví je 12,7 % celkové pomoci. Humanitární pomoc je 7,8 % celkové pomoci. Nejmenší část pomoci je poskytován na výrobu (OECD – DAC, 2018).

4) Francie

Francie patří mezi zakládající členy Evropské unie. Také pro ni platí závazek, a to poskytovat na oficiální rozvojovou pomoc OECD (DAC) 0,7 % hrubého národního produktu. Jak lze vyčíst z grafu, Francie tento závazek neplní. Na rok 2016 činí pomoc na rozvojovou pomoc 0,38 % HND, což je 9 621 milionů USD (OECD – DAC, 2018).

Graf 4.6 Plnění závazků Francií v letech 2007–2016

Zdroj: OECD – DAC, 2018

Francie poskytuje největší pomoc na rozvojové země s vyšším středním příjmem, a to ve výši 2 175 milionů USD, což je 30,6 % celkové bilaterální ODA. Na rozvojové země s nižším středním příjmem je pomoc 1 986 milionů USD, které tvoří 27,9 % celkové bilaterální ODA. Na nejméně rozvinuté země je pomoc 0,94 bilionů EUR, 16,4 % celkové bilaterální ODA (OECD – DAC, 2018).

Největší pomoc Francie poskytuje na jižní Sahary, a to 2 205 milionů USD, přibližně 30,6 % celková ODA. Na Střední východ a jižní Afriku je pomoc 1 211 milionů USD neboli 17 % celková ODA. Na oblast Latinské Ameriky a Karibiku tvoří pomoc 1 125 milionů USD, což je 15,8 % celková ODA. Na Asii a Oceánii jsou určeny prostředky ve výši 758 milionů USD neboli 10,2 % celková ODA. Na jih a centrální Asii je vyčleněna pomoc 283 milionů USD, což je 4 % celková ODA. Nejmenší část pomoc je na Evropu, a to 173 milionů USD, což je 2,4 % celková ODA (OECD – DAC, 2018).

Největší podíl je na ekonomickou infrastrukturu 22,8 % celkové pomoci. Na vzdělání a zdraví je 18,1 % celkové pomoci. Oblast sociální infrastruktura je 16,5 % celkové pomoci. Na výrobní sféru spadá 8,2 % celkové pomoci (OECD – DAC, 2018).

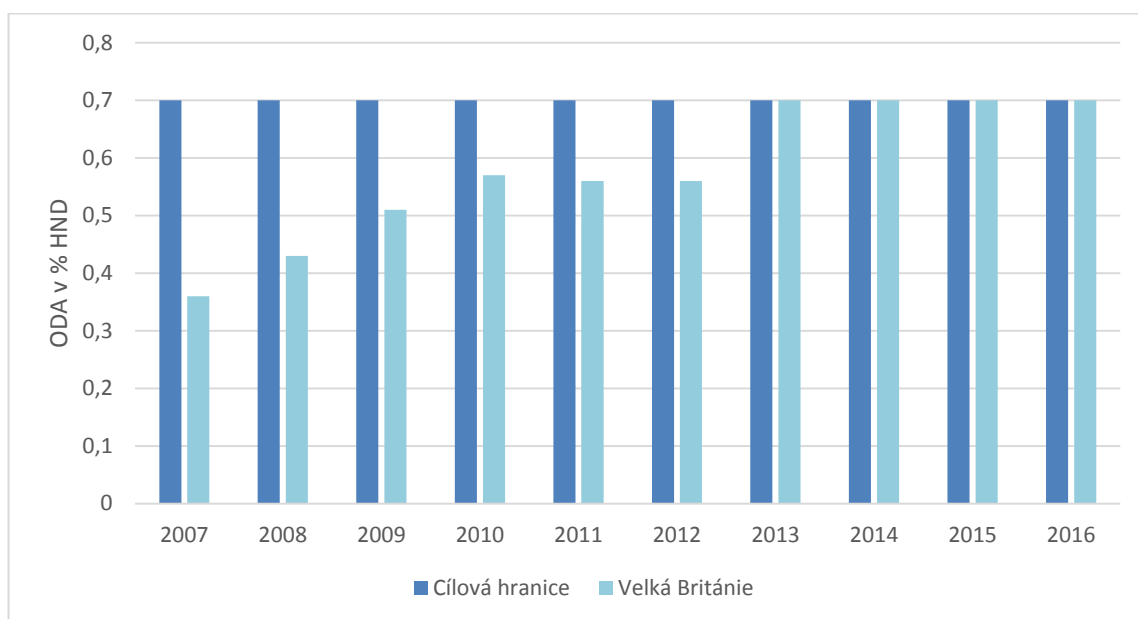
5) Velká Británie

Velká Británie vstoupila do Evropské unie v roce 1973, společně s Irskem a Dánskem. Také pro ni platí závazek ve výši 0,7 % hrubého domácího produktu pro oficiální rozvojovou pomoc OECD (DAC). Jak je možno vidět z grafu číslo 4.7., Velká Británie tento závazek splňuje od roku 2013 (OECD – DAC, 2018). V roce 2016 Velká Británie poskytla částku na oficiální rozvojovou pomoc 18 052 milionů USD.

Velká Británie poskytuje největší pomoc na nejméně rozvinuté země, na které přispívá 25 483 milionů USD, což činí 30,3 % celková bilaterální ODA. Pomoc pro rozvojové země s nižším středním příjmem je 22 860 milionů USD neboli 16,8 % celková bilaterální ODA. Nejmenší pomoc je pro rozvojové země s vyšším středním příjmem 2 248 milionů USD, což je 8,3 % celková bilaterální ODA (OECD – DAC, 2018).

Největší pomoc je pro jižní Sahary 25 200 milionů USD neboli 30,8 % celková ODA. Na jižní a centrální Asie je pomoc 13 073 milionů USD, což činí 15,7 % celková ODA. Pomoc na Střední východ a jižní Afriku je 11 511 milionů USD, což je 10 % celková ODA. Na Latinskou Ameriku a oblast Karibiku je pomoc ve výši 8 009 milionů USD neboli 2,4 % celkové ODA. A na Asii a Oceánii 10 573 milionů USD, což je 2,1 % celkové ODA. Nejmenší pomoc je na Evropu, a to 3 615 milionů USD neboli 1,3 % celkové ODA (OECD – DAC, 2018).

Graf 4.7 Plnění závazků Velkou Británií v letech 2007–2016

Zdroj: OECD – DAC, 2018

Největší část přispívá Velká Británie na vzdělání a zdraví 20,9 % celkové pomoci. Na sociální infrastrukturu 18,2 % celková oblast. Humanitární pomoc je 15,2 % celková pomoc. Na ekonomickou infrastrukturu je 10,3 % celkové pomoci a na výroba je 5,3 % celkové pomoci (OECD – DAC, 2018).

6) Dánsko

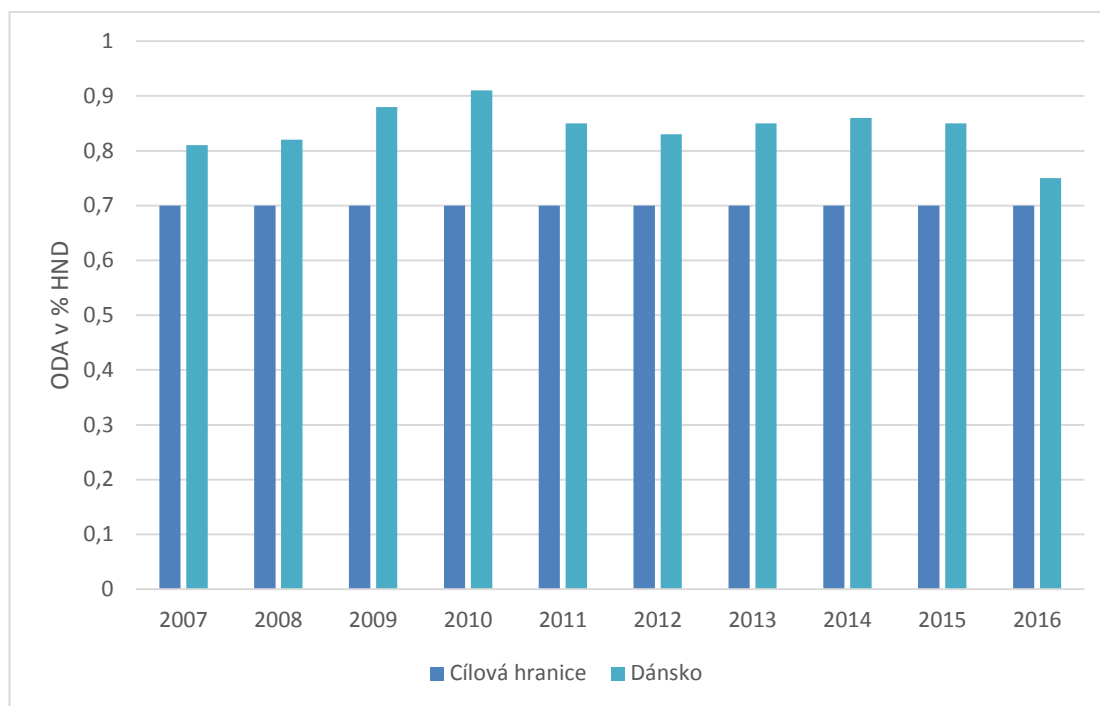
Dánsko vstoupilo do Evropské unie ve stejnou dobu jako Velká Británie a Irsko. I pro Dánsko platí cíl rozvojové pomoci 0,7 % hrubého domácího důchodu. Dánsko tento závazek plní nad hranici 0,7 % HND. V roce 2016 je patrný mírný pokles a to na 0,75 % HND, což činí částku ve výši 2 369 milionů USD (OECD – DAC, 2018).

Dánsko poskytuje největší pomoc na rozvojové země s vyšším středním příjmem, a to ve výši 421 milionů USD neboli 22,3 celkové bilaterální ODA. Druhá největší pomoc je na rozvojové země s nižším středním příjmem 195 milionů USD, přibližně 10,4 % celkové bilaterální ODA. Na rozvojové země s vyšším středním příjmem je 69 milionů USD, což činí 3,7 % celkové bilaterální ODA (OECD – DAC, 2018).

Největší část pomoci je na Saharu 434 milionů USD, což je 23,1 % celková ODA. Na Středního východu a jižní Afriky je pomoc 135 milionů USD neboli 7,2 % celková ODA. Na jižní a centrální Asie je výše pomoci 132 milionů USD, přibližně 7,1 % celková ODA. Na Asii

a Oceánii je vyčleněná pomoc 47 milionů USD neboli 2,5 % celková ODA. Na Evropu poskytuje pomoc ve výši 38 milionů USD, což je 2 % celková ODA. A na Latinskou Ameriku a Karibik je 33 milionů USD neboli 1,8 % milionů USD celková ODA (OECD – DAC, 2018).

Graf 4.8 Plnění závazků Dánska v letech 2007–2016

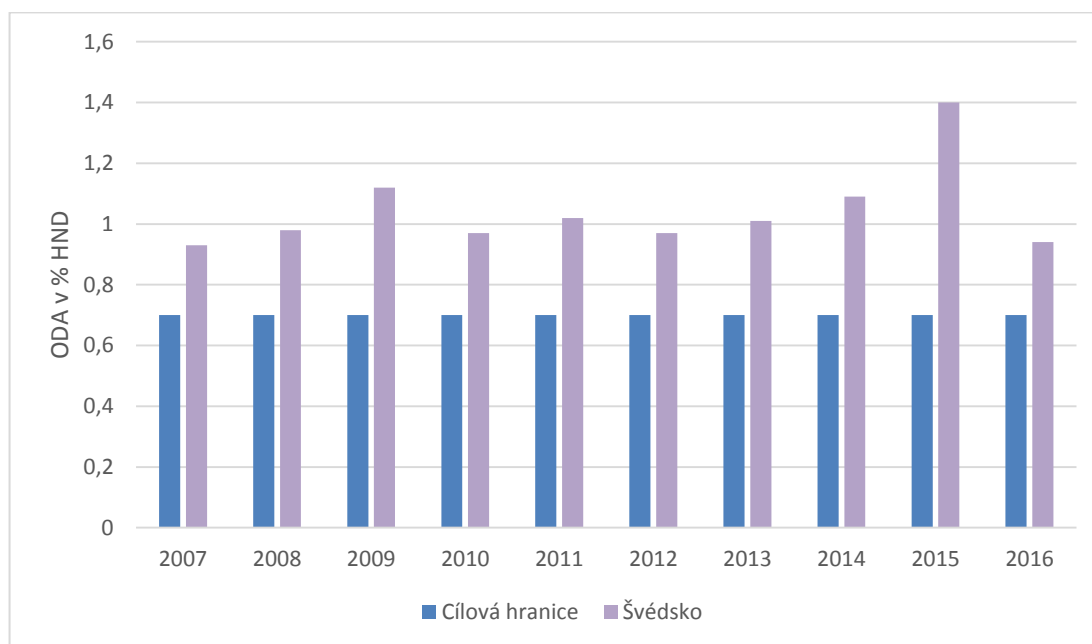
Zdroj: OECD – DAC, 2018

Největší část je na oblast sociální infrastruktury, a to 22,6 % celkové pomoci. Na humanitární pomoc 14,1 % celkové pomoci. Na ekonomickou infrastruktura připadá pomoc ve výši 7,5 % celkové pomoci. Na vzdělání a zdraví tvoří pomoc 7 % celkové pomoci (OECD – DAC, 2018).

7) Švédsko

Švédsko bylo jedno ze zakládajících členů Evropského sdružení volného obchodu. V listopadu 1994 proběhlo ve Švédsku referendum, ve kterém bylo rozhodnuto švédskými občany o vstupu do Evropské unie. Švédské království vstoupilo do Evropské unie v roce 1995 společně s Finskem a Rakouskem. I pro Švédsko platí cíl oficiální rozvojové pomoci výši 0,7 % hrubého domácího produktu. Jak jej vidět z grafu 4. 8. Švédsko tento cíl plní. Za rok 2015 činila pomoc dokonce 1,40 % . V roce 2016 došlo k mírnému poklesu a to na 0,94 % HND. Švédsko v roce 2016 poskytlo na oficiální rozvojovou pomoc částku ve výši 4 893 milionů USD (OECD – DAC, 2018).

Graf 4.9 Plnění závazků Švédska v letech 2007–2016

Zdroj: OECD – DAC, 2018

Švédsko poskytuje největší pomoc na rozvojové země a to 881 milionů USD, což je 20,8 % celková bilaterální ODA. Na Rozvojové země s nižším středním příjmem je pomoc 286 milionů USD, přibližně 6,8 % celková bilaterální ODA. A pro země s vyšším středním příjmem je poskytnutá pomoc 171 milionů USD neboli 4 % celková bilaterální ODA (OECD – DAC, 2018).

Největší část je pomoc na jižní Saharu a to 842 milionů USD neboli 19,8 % celková ODA. Na Střední východ a severní Afriku je 237 milionů USD, což je 5,6 % celková ODA. Na jižní a centrální Asie je pomoc 220 milionů USD neboli 5,2 % celková ODA. Na Evropu je pomoc 156 milionů USD, což je 3,7 % celková ODA. Na Latinskou Ameriku a Karibik tvoří pomoc 110 milionů USD neboli 2,6 % celková ODA. A na Asii a Oceánii je pomoc ve výši 81 milionů USD, což je 1,9 % celková ODA (OECD – DAC, 2018).

Největší část pomoc je na sociální infrastrukturu 22,5 % celkové pomoci. Na vzdělání a zdraví 7,6 % celkové pomoci. Pro pomoc na ekonomickou infrastrukturu je 4,6 % celkové pomoci a na výrobu je 3,6 % celkové pomoci. Na humanitární pomoc je 2,9 % celkové pomoci (OECD – DAC, 2018).

8) Shrnutí hodnocení vybraných členských zemí Evropské unie za rok 2016

V předchozí analýze byla věnována pozornost hodnocení plnění závazků týkajících se objemu poskytované oficiální rozvojové pomoci v období let 2007-2016. Následně byla věnována pozornost prioritním regionům a sektorům pro vybrané členské země Evropské unie. Pro shrnutí hodnocení vybraných zemí za rok 2016 slouží tabulka číslo 4.2, která hodnotí jednotlivé země na základě zvolených priorit.

Tabulka 4.2 Shrnutí hodnocení vybraných zemí za rok 2016

Země	Plnění závazku	Prioritní region	Prioritní sektor
Česká republika	Ne	Evropa	sociální infrastruktura
Slovenská republika	Ne	Evropa	sociální infrastruktura
Německo	Ano	Střední východ a jižní Afrika	ekonomická infrastruktura
Francie	Ne	jižní Sahara	ekonomická infrastruktura
Velká Británie	Ano	jižní Sahara	vzdělání a zdraví
Dánsko	Ano	jižní Sahara	sociální infrastruktura
Švédsko	Ano	jižní Sahara	sociální infrastruktura

Zdroj: OECD – DAC, 2018

Z tabulky vyplývá, že závazek týkající se poskytování oficiální rozvojové pomoci plní Německo, Velká Británie, Dánsko a Švédsko. Závazek neplní Česká republika, Slovenská republika a Francie, jejíž neplnění je překvapivé k vzhledem významného postavení v Evropské unii.

Bývalé komunistické státy primárně poskytují pomoc Evropským regionům. Země, které byly vždy demokratické, plní závazek skrz podporu jižní Sahary. Jediné Německo poskytuje nejvíce finančních prostředků pro Střední východ a jižní Afriku.

Při hodnocení prioritních sektorů lze vidět, že skoro všechny vybrané země poskytují největší pomoc do sektoru sociální infrastruktury. Výjimku tvoří Francie a Německo, které jako vedoucí země Evropské unie dávají největší část pomoci na ekonomickou infrastrukturu. Velká Británie jako jediná z vybraných zemí poskytuje největší část pomoci na vzdělání a zdraví.

4.3 Celkové zhodnocení členských států Evropské unie za rok 2016

Z analýzy vyplývá, že největším poskytovatelem rozvojové pomoci je Evropská unie. Evropská unie s jejími členskými státy poskytly na oficiální rozvojovou pomoc 75,5 miliard EUR za rok 2016. To činí o růst o 11 % oproti roku 2015.

Kolektivní oficiální rozvojová pomoc Evropské unie byla za rok 2016 0,51 HND. Za rok 2016 došlo k navýšení pomoci a to o 0,4 % oproti roku 2015.

Dle hodnocení jednotlivých členských států vyplývá, že mezi největší poskytovatele EU 15 patří zejména severské země a země střední Evropy. Největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci je Lucembursko, to poskytuje 1 % HND. Druhým největším poskytovatelem je Švédsko, které poskytuje na oficiální rozvojovou pomoc 0,94 % HND. A třetím největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci je Dánsko, které dává na oficiální rozvojovou pomoc 0,75 % HND. Zatímco nejmenší část finančních prostředků plyne z jižních států. Nejmenší poskytovatel oficiální rozvojové pomoci je Řecko, to poskytuje pomoc ve výši 0,14 % HND. Druhým nejmenším poskytovatelem je Portugalsko, která posílá na pomoc 0,17 % HND. A třetím nejmenším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci je Island, které přispívá na pomoc 0,25 % HND.

Při hodnocení jednotlivých členských států ze skupiny zemí EU13 vyplývá, že největším poskytovatelem oficiální rozvojové pomoci je Estonsko, které přispívá na oficiální rozvojovou pomoc 0,19 % HND. Druhým největším poskytovatelem je Slovinsko, které posílá na oficiální rozvojovou pomoc 0,18 % HND. Nejméně na oficiální rozvojovou pomoc poskytuje pomoc Lotyšsko, a to 0,1 % HND. Druhým nejmenším dárce pomoci je Rumunsko, které přispívá 0,11 % HND. A třetím nejmenším poskytovatelem pomoci je Slovinsko, které poskytuje na pomoc 0,12 % HND.

4.4 Priority Evropské unie na další období

Dne 19. května 2017 přijala Rada nový Evropský konsensus o rozvoji, který stanovil nový rámec pro rozvojovou spolupráci Evropské unie a jejích členských států. Nový Evropský konsensus o rozvoji má za cíl zvýšit postavení Evropské unie v zájmu řešení současných výzev, podporovat udržitelný rozvoj a podporovat snížení chudoby (Evropská rada, 2017).

Nový konsensus je velice důležitý pro zásadní úlohu Evropské unie v oblasti rozvojové spolupráce. I nadále bude Evropská unie největším globálním poskytovatelem rozvojové

pomoci. Obecným cílem zůstává snížení až úplné vymýcení chudoby. A to prostřednictvím podpory správy věcí veřejných, lidského a hospodářského rozvoje a dále pak boji proti hladu a zachování světových přírodních zdrojů (Evropská rada, 2017).

Konsensus vznikl jako reakce Evropské unie na agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030. Stanovuje základní zásady a přístupy EU a členských států ve spolupráci s rozvojovými zeměmi po dobu příštích 15 let. Konsensus je v souladu s globálními strategiemi zahraniční a bezpečnostní politiky, přispívá i k plnění priorit vnější politiky EU (Evropská rada, 2017).

Hlavním účelem konsensu je reagovat na aktuální globální výzvy, které mají demografický, hospodářský, sociální a environmentální dopad. Jedná se především o posílení odolnosti států, společnosti i jednotlivců. Dále usiluje o dosažení udržitelného rozvoje, rovnost mužů a žen, investice a obchod, udržitelná energetika. Rozvíjí opatření v oblasti klimatu, řádná správa věcí veřejných, demokracie, právní stát a lidská práva, migrace a mobilita (Evropská rada, 2017).

Konsensus doporučil zvýšit koordinaci a soudržnost mezi Evropskou unií a jejími členskými státy. Navrhuje uplatňování diferencovanějšího přístupu při spolupráci s partnery. Zdůrazňuje zejména vážnost rozvoje, transparentnosti a vzájemné odpovědnosti při dosahování všech vytýčených cílů (Evropská rada, 2017).

5 Závěr

V 50. a 60. letech 20 století po obrovské vlně dekolonizace začaly vznikat rozvojové země, které měly velmi nízkou životní úroveň a nízké procento HDP. Většina těchto zemí byla založena na zemědělské produkci s nízkou industrializací. Situaci v těchto zemích bylo potřeba řešit. Proto ke konci 50. let se donoři začali zabývat rozvojovými otázkami.

Tato situace v 50. letech 20. století přispěla ke vzniku oficiální rozvojové pomoci. Ta představuje toky prostředků, které putují do rozvojových zemí, za účelem zvýšení blahobytu a ekonomického rozvoje. Jedná se o pomoc ve formě grantů a zvýhodněných půjček. Tato pomoc je určena pouze pro země, které jsou uvedené na seznamu příjemců ODA, který pravidelně sestavuje Výbor pro rozvojovou pomoc při OECD.

Z analýzy jasně vyplývá, že za největšího poskytovatele oficiální rozvojové pomoci je považována Evropská unie. Ta je i zcela klíčová pro mezinárodní rozvojovou pomoc, který je jeden ze čtyř prvků vnější politiky Evropské unie. Aktivita na podporu v rozvojových zemích, jsou realizovány prostřednictvím rozvojové spolupráce. Ta je vymezena ve Smlouvě o fungování EU a je prováděna v rámci cílů vnější činnosti EU. Za formulaci je zodpovědné Generální ředitelství. Obecné cíle rozvojové politiky sestavuje Rada pro zahraniční věci. A pro snížení chudoby, dosažení udržitelného hospodářského a sociálního rozvoje a postupné začlenění rozvojových zemí do světového hospodářství slouží Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci.

Rozvojovou pomoc realizují i jednotlivé členské státy Evropské unie. Ty jsou rozdělené na dvě skupiny, podle toho, kdy vstoupily do Evropské unie. Země, které vstoupily do roku 2002 se zavázaly k plnění oficiální rozvojové pomoci ODA ve výši 0,7 % HND a jsou značeny jako země EU 15. Mezi tyto země patří Řecko, Lucembursko, Švédsko, Dánsko, Velká Británie, Nizozemsko, Belgie, Finsko, Rakousko, Francie, Španělsko, Irsko a Portugalsko. Druhou skupinu tvoří země, které vstoupily do Evropské unie po roce 2002. Ty jsou značeny jako EU 13 a jejich závazek je 0,33 % HND na oficiální rozvojovou pomoc OSN. Jsou to země Malta, Estonsko, Slovinsko, Česká republika, Litva, Polsko, Maďarsko, Slovenská republika, Rumunsko, Lotyšsko, Bulharsko, Kypr a Chorvatsko.

Z hodnocení jednotlivých členských zemí skupiny EU 15 vyplývá, že závazek 0,7 % HND plní Švédsko, Německo, Irsko, Dánsko, Lucembursko a Nizozemsko. Největším poskytovatelem rozvojové pomoci je Švédsko, to splňuje závazek nad hranici 1,4 % HND. Lucembursko, které plní závazek 0,95 % HND a Dánsko, které plní 0,85 % HND. Z analýzy

jasně vyplývá, že největší část finančních prostředků na oficiální rozvojovou pomoc poskytují Severské státy, která mají i největší životní úroveň na obyvatele. Zatímco jižní státy Evropy svůj závazek 0,7 % HND neplní skoro vůbec. Jsou to země Řecko, Španělsko a Portugalsko. Tyto země se v posledních letech potýkají s obrovskou zadlužeností způsobenou především finanční krizí a obrovským nárůstem nezaměstnanosti především mladých lidí. A jejich situace se nelepší.

Ještě horší hodnocení poskytované oficiální rozvojové pomoci vyplývá pro země skupiny EU 13. Žádná z těchto zemí neplní svůj závazek. K plnění se nejvíce přibližuje Malta, která poskytuje na oficiální rozvojovou pomoc 0,2 % HND. Dále pak Estonsko, které plní svůj závazek na oficiální rozvojovou pomoc ve výši 0,19 % HND. A Slovinsko s 0,18 % HND. Nejméně plní svůj závazek dvě poslední přijaté země, a to Kypr a Chorvatsko. Ty plní závazek oficiální rozvojové pomoci ve výši 0,07 % HND.

V následujících letech lze očekávat daleko větší prohlubování rozdílů při plnění závazku oficiální rozvojové pomoci mezi vyspělými severskými a zadluženými jižními státy Evropské unie. Vysoké tempo růstu a vysoká úroveň obyvatel v severských státech nadále poroste a tím se zvýší i procento vynakládané pomoci. Zatímco v jižních státech Evropské unie lze očekávat ještě větší zadluženost a vyšší nezaměstnanost především u mladých lidí. Jižní státy se také musejí od roku 2015 potýkat s každoročním nárůstem migrantů z Afriky. Jejich přijetí by na jedné straně přispělo splnění kvót a tím i zvýšení procentuálního plnění pomoci, na druhé straně by se zvýšily náklady na sociální zabezpečení a mohlo by dojít k nárůstu kriminality.

Seznam použité literatury

1. FOJTÍKOVÁ, Lenka et al. *Postavení Evropské unie v podmínkách globalizované světové ekonomiky*. Ostrava: VŠB-TU Ostrava, 2014. 390 s. ISBN 978-80-248-3333-0.
2. HOPPER, Paul. *Understanding Development: Issues and Debates*. Oxford: Polity Press, 2012. 304 s. ISBN 978-0-7456-3895-9.
3. KUNEŠOVÁ, Hana et al. *Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy*. 3. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. 386 s. ISBN 978-80-7400-502-2. NOVÁČEK, Pavel et al. *Rozvojová studia – vybrané kapitoly*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. 238 s. ISBN 978-80-244-3958-7.
4. TOŽIČKA, Tomáš., STOJANOV, Robert. *Příliš vzdálené cíle: Rozvojové cíle tisíciletí manuál globálního vzdělání*. Praha: Educon o. s., 2008. 61 s. ISBN 978-80-254-3279-2.
5. TOŽIČKA, Tomáš et al. *Občanská odpovědnost ve světle globální chudoby*. Educon, 2011. 83 s. ISBN 978-80-260-0352-6.
6. PRINCOVÁ, Květoslava et al. *Dvojí riziko v humanitární pomoci*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2014. 151 s. ISBN 978-80-244-4270-9.
7. DUŠKOVÁ, Lenka et al. *Encyklopedie rozvojových studií*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2011. 377 s. ISBN 978-80-244-2948-9.
8. GILLES, Carbonnier. *Humanitarian economics – war, disaster and the Global Aid Market*. United Kingdom: C. Hurst Co, 2015. 292 s. ISBN 978-1-84904-552-0.

Internetové zdroje

9. Evropská unie. *Rozvoj a spolupráce* [online]. 2014 [24.11.2014]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/topics/development-cooperation_cs.
10. European Commission. *European Year for Development 2015* [online]. 2015 [06.05.2018]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/europeaid/european-year-development-2015_en_en.
11. European Commission. *A new direction for EU development policy* [online]. 2016 [23.11.2016]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/mimica/blog/new-direction-eu-development-policy_en.
12. European Commission. *What the European Commission does in international relations* [online]. 2018 [02.03.2018]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/about-european-commission/what-european-commission-does/international-relations_en.

13. Euroskop. *Rozvojová politika* [online]. 2018 [02.03.2018]. Dostupné z:
<https://www.euroskop.cz/8918/sekce/rozvojova-politika/>.
14. European Commission. *The 2030 Agenda for Sustainable Development* [online]. 2016 [22.11.2016]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/europeaid/node/1368>.
15. EUR – Lex. *The new European consensus on development* [online]. 2017 [14.11.2017]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=legissum:4301055>.
16. Parlament EU. *VŠEOBECNÝ PŘEHLED ROZVOJOVÉ POLITIKY* [online]. 2018 [01.01.2018]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/ftu/pdf/cs/FTU_5.3.1.pdf.
17. European Commission. *Development Cooperation Instrument (DCI)* [online]. 2018 [06.05.2018]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/europeaid/funding/funding-instruments-programming/funding-instruments/development-cooperation-instrument-dci_en.
18. EUR – LEX. *Evropský konsensus o rozvoji* [online]. 2017 [28.11.2017]. Dostupné z:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=URISERV:r12544&from=CS>.
19. EUR – LEX. *Evropský rozvojový fond (ERF)* [online]. 2014 [29.04.2014]. Dostupné z:
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=legissum:r12102>
20. European Commission. *About International Cooperation and Development – DG DEVCO* [online]. 2016 [16.05.2016]. Dostupné z:
https://ec.europa.eu/europeaid/general_en.
21. Evropská komise. *Evropská politika sousedství a jednání o rozšíření* [online]. 2018 [01.05.2018]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/departments/international-cooperation-and-development_cs.
22. Evropská komise. *Pro evropskou civilní ochranu a operace humanitární pomoci* [online]. 2018 [01.05.2018]. Dostupné z:
https://ec.europa.eu/info/departments/european-neighbourhood-policy-and-enlargement-negotiations_cs.
23. Euroskop. *Výbory v EP* [online]. 2016 [01.01.2016]. Dostupné z:
<https://www.euroskop.cz/9252/sekce/vybory-v-ep/>.
24. European Investment bank. *European Investment bank* [online]. 2018 [15.01.2018]. Dostupné z: <http://www.eib.org/about/global-cooperation/index.htm>.

25. OSN. *Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)* [online]. []. Dostupné z:
<http://www.osn.cz/osn/hlavni-temata/rozvojove-cile-tisicileti-mdgs/>.
26. KAPLAN, Michal. *Rozvojová politika zemí OECD/DAC* [online]. 2006 [30.06.2006].
Dostupné z: www.oecd.org/dac/htm/dacdir.htm.
27. Evropská rada. *Rada přijala nový Evropský konsensus o rozvoji* [online]. 2017 [19.05.2017]. Dostupné z: <http://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2017/05/19/european-consensus-on-development/>

Seznam zkratek

ACP	skupina zemí Afriky, Karibiku a Tichomoří
CSO-LA	Program pro organizace občanské společnosti a místní orgány
DAC	Výbor pro rozvojovou pomoc
DCI	Finanční nástroj pro rozvojovou spolupráci
DEVE	Výbor pro rozvoj
ECOSOC	Ekonomická a sociální rada Organizace spojených národů
EDF	Evropský rozvojový fond
FAC	Rada pro zahraniční věci
GC DEVCE	Generální ředitelství pro mezinárodní spolupráci s rozvojovými zeměmi
GPGC	Program pro globální veřejné statky a výzvy
HDI	Index lidského rozvoje
HND	Hrubý národní důchod
IBRD	Mezinárodní banky pro obnovu a rozvoj
ICSID	Mezinárodní centrum pro řešení investičních sporů
IDA	Mezinárodní rozvojová společnost
IFC	Mezinárodní finanční korporace
IMF	Mezinárodní měnový fond
ODA	Oficiální rozvojová pomoc
OECD	Organizace pro hospodářskou soutěž a spolupráci a rozvoj
UNCTAD	Konference OSN pro obchod a rozvoj
UNDP	Rozvojový program Organizace spojených národů
UNICEF	Dětský fond Organizace spojených národů

UNEP	Program Organizace spojených národů pro životní prostředí
USD	Americký dolar
WB	Světová banka
WHO	Světová zdravotní organizace
WTO	Světová obchodní konference

Seznam obrázků

Obrázek 2.1 Klasifikace zemí dle IMF	10
--	----

Seznam grafů

Graf 4.1 Plnění závazků zeměmi EU 15	34
Graf 4.2 Plnění závazků zeměmi EU 13	35
Graf 4.3 Plnění závazku Českou republikou v letech 2007 - 2016	36
Graf 4.4 Plnění závazků Slovenskou republikou v letech 2007 - 2016.....	37
Graf 4.5 Plnění závazků Německou spolkovou republikou v letech 2007 - 2016	39
Graf 4.6 Plnění závazků Francií v letech 2007 - 2016	40
Graf 4.7 Plnění závazků Velkou Británií v letech 2007 - 2016.....	42
Graf 4.8 Plnění závazků Dánska v letech 2007 - 2016.....	43
Graf 4.9 Plnění závazků Švédska v letech 2007 - 2016	44

Seznam tabulek

Tabulka 3.1 Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)	24
Tabulka 3.2 Finanční nástroje pro rozvojovou spolupráci	26
Tabulka 3.3 Skupina zemí ACP	31
Tabulka 4.1 Plnění závazků jednotlivými členskými státy EU v % HND	33
Tabulka 4.2 Shrnutí zemí za rok 2016.....	Chyba! Zázložka není definována.

Příloha 3: Prohlášení o využití výsledků bakalářské práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, bakalářskou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že bakalářská práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího bakalářské práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o bakalářské práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, bakalářskou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 11.5.2018

Lenka Maláková
jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha 1	Tabulka 3. 1. Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)
Příloha 2	Tabulka 0.1 Plnění závazků jednotlivými členskými státy EU v % HND

Příloha 3

Tabulka 3. 1. Rozvojové cíle tisíciletí (MDGs)

Cíl	Obsah cíle
Vymýtit extrémní chudobu a hlad	snížit na polovinu počet extrémně chudých lidí
	snížit na polovinu počet lidí trpících hladem
Zpřístupnit základní vzdělání všem	zajistit plné základní vzdělání
Prosazovat rovnost pohlaví a posílit postavení žen	do roku 2005 odstranit rozdíly v přístupu mužů a žen k základnímu a vyššímu vzdělání a do roku 2015 dosáhnout téhož na všech úrovních vzdělání
Snížit dětskou úmrtnost	snížit o dvě třetiny míru úmrtnosti u dětí mladších 5 let
Zlepšit zdraví matek	snížit o tři čtvrtiny míru úmrtnosti matek
Bojovat proti HIV/AIDS, malárii a dalším nemocem	zastavit šíření HIV/AIDS a snižovat procento nově nakažených
	zastavit šíření malárie a dalších závažných chorob a snížit míru jejich výskytu
Zajistit trvalou udržitelnost životního prostředí	začlenit principy trvale udržitelného rozvoje do národních politik a programů
	snížit na polovinu počet lidí, kteří nemají trvalý přístup k nezávadné pitné vodě
	do roku 2020 dosáhnout výrazného zlepšení životních podmínek alespoň 100 milionů lidí přebývajících ve slumech
Vytvořit globální partnerství pro rozvoj	rozvíjet otevřený obchodní a finanční systém založený na pevných pravidlech
	zabývat se otázkou zvláštních potřeb nejméně rozvinutých zemí
	zabývat se zvláštními potřebami vnitrozemských a malých ostrovních rozvojových zemí
	prostřednictvím opatření na úrovni států i na mezinárodní úrovni komplexně přistupovat k problémům zadlužených zemí a vytvořit dlouhodobou perspektivu jejich řešení
	ve spolupráci s rozvojovými zeměmi vytvořit solidní pracovní příležitosti pro mladé
	ve spolupráci s farmaceutickými společnostmi zajistit dostupnost základních léků v rozvojových zemích
	ve spolupráci se soukromým sektorem zajistit, aby všichni lidé mohli využívat přínosů nových technologií

Zdroj: OSN, 2015

Příloha 4

Tabulka 0.2 Plnění závazků jednotlivými členskými státy EU v % HND

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
EU (28 zemí)	0,37	0,4	0,42	0,44	0,42	0,39	0,41	0,41	0,46	0,51
Belgie	0,43	0,48	0,55	0,64	0,54	0,47	0,45	0,46	0,42	0,49
Bulharsko	0,06	0,04	0,04	0,09	0,09	0,08	0,1	0,09	0,09	N/A
Česká republika	0,11	0,12	0,12	0,13	0,12	0,12	0,11	0,11	0,12	0,14
Dánsko	0,81	0,82	0,88	0,91	0,85	0,83	0,85	0,86	0,85	0,75
Německo	0,37	0,38	0,35	0,39	0,39	0,37	0,38	0,42	0,52	0,7
Estonsko	0,08	0,1	0,1	0,1	0,11	0,11	0,13	0,14	0,15	0,19
Irsko	0,55	0,59	0,54	0,52	0,51	0,47	0,46	0,38	0,32	0,33
Řecko	0,16	0,21	0,19	0,17	0,15	0,13	0,1	0,11	0,12	0,14
Španělsko	0,37	0,45	0,46	0,43	0,29	0,16	0,17	0,13	0,12	0,33
Francie	0,38	0,39	0,47	0,5	0,46	0,45	0,41	0,37	0,37	0,38
Chorvatsko	N/A	N/A	N/A	N/A	0,03	0,04	0,08	0,13	0,09	0,07
Italie	0,19	0,22	0,16	0,15	0,2	0,14	0,17	0,19	0,22	0,26
Kypr	0,17	0,17	0,2	0,23	0,16	0,11	0,1	0,09	0,09	N/A
Lotyšsko	0,06	0,07	0,07	0,06	0,07	0,07	0,08	0,08	0,09	0,1
Litva	0,11	0,11	0,11	0,1	0,13	0,13	0,11	0,1	0,12	0,14
Lucembursko	0,92	0,97	1,04	1,05	0,97	1	1	1,06	0,95	1
Maďarsko	0,08	0,08	0,1	0,09	0,11	0,1	0,1	0,11	0,13	0,13
Malta	0,15	0,2	0,18	0,18	0,25	0,23	0,2	0,2	0,17	0,2
Nizozemsko	0,81	0,8	0,82	0,81	0,75	0,71	0,67	0,64	0,75	0,65
Rakousko	0,5	0,43	0,3	0,32	0,27	0,28	0,27	0,28	0,35	0,41
Polsko	0,1	0,08	0,09	0,08	0,08	0,09	0,1	0,09	0,1	0,13
Portugalsko	0,22	0,27	0,23	0,29	0,31	0,28	0,23	0,19	0,16	0,17
Rumunsko	0,07	0,09	0,08	0,07	0,09	0,09	0,07	0,11	0,09	0,11
Slovensko	0,12	0,13	0,15	0,13	0,13	0,13	0,13	0,12	0,15	0,18
Slovinsko	0,09	0,1	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,09	0,1	0,12
Finsko	0,39	0,44	0,54	0,55	0,53	0,53	0,54	0,59	0,55	0,44
Švédsko	0,93	0,98	1,12	0,97	1,02	0,97	1,01	1,09	1,4	0,94
Velká Británie	0,36	0,43	0,51	0,57	0,56	0,56	0,7	0,7	0,7	0,7
Island	0,27	0,36	0,33	0,26	0,2	0,2	0,23	0,22	0,24	0,25

Zdroj: EU28 Official Development Assistance 2007-2016 (online) European Commission, 2018